Jaargang 116. Vrijdag, 16 Januarij 1857. No. 7.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant is verzonden *Bijblad* no. 1, inhoudende: *Verslag van de handelingen van den Gemeenteraad van Groningen en der Staten Generaal.*

Longziekte.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* maakt, overeenkomstig art. 13 van het Reglement ter voorkoming van het overbrengen of voortplanten der besmettelijke Longziekte onder het Rundvee in de Provincie *Groningen*, uitgevaardigd door GEDEPUTEERDE STATEN den 25sten April 1848, aan de Ingezetenen bekend, dat op den Stal van **HILLEBRAND DIJKHUIS**, buiten de Heerepoort, letter Z nommer 74, **een Rund is gestorven en twee Koeijen zijn afgemaakt, welke bij opening zijn gebleken in erge mate met de Longziekte behebt geweest te zijn;** weshalve den Ingezetenen wordt aanbevolen en zij worden gewaarschuwd:

a) om tegen deze verwoestende ziekte op hunne hoede te zijn, hun Vee steeds zoo veel mogelijk afgezonderd en buiten gemeenschap met ander Vee te houden, en zoo min mogelijk Vee van anderen in hunne Weiden of op hunne Stallen toe te laten of Vee aan te koopen;

b) Om, bij het ontstaan van eenige ziekte onder hun Vee, dadelijk aan den Burgemeester daarvan kennis te geven; terwijl het verzuim daarvan hen aan boete en gevangenis zal blootstellen, daartegen bij het Wetboek van Strafregt bedreigd;

c) Om zich, in geval van het ontstaan van ziekte onder hun Vee, stiptelijk te gedragen naar de aanwijzing van het Openbaar Gezag.

De Burgemeester brengt wijders ter algemeene kennis, dat door den Heer COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, in gevolge art. 16 en 17 van gemeld Reglement, is bepaald, dat de van Longziekte verdachte kringen rondom voormelden Stal zullen worden begrensd:

ten Noorden door de Stadsgracht;
ten Zuiden door de Buiten-Vestingwerken;
ten Oosten door het Winschoterdiep;
ten Westen door de Stijfselmakerij van de Heeren W. T. & H. MULDER (Oostkant), met dien verstande, dat het vervoer van Vee langs de groote wegen binnen die kringen gelegen, zal worden vrijgelaten, met uitzondering van den weg langs de Gracht van af den Heereweg naar den Hoornschendijk, waarlangs dat vervoer is verboden, en met bepaling, dat het bedoelde Vee zich op die groote Wegen, voor zooveel die in de kringen vallen, niet mag opgehouden, maar met den meesten spoed zal moeten worden doorgedreven, waarvoor door de Plaatselijke Politie met de meeste zorg zal worden gewaakt.

Voorts dat de in gevolge meergemeld Reglement vereischte afscheidings- en waarschuwingsteekenen zijn gesteld.

GRONINGEN, 10 Januarij 1857.
De Burgemeester voornd.: J. SLOT.

Aanbesteding van Straatkeijen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele Inschrijving* aan te besteden:

De LEVERING van ongeveer **50,000** VIERKANT EGAAL BEHAKTE **STRAATKEIJEN**, uit de Steengroeven van ***Quenast***, of andere, in hoedanigheid en deugdzaamheid daarmede gelijk staande, vierkant groot op de Koppen 16 en 18 Duim, diep p. m. 18 Duim, het benedeneind of de voet 12 en 14 Duim vierkant; alles overeenkomstig het ter SECRETARIJ dezer Gemeente in te zenden MONSTER.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen aan het BUREAU van FABRIKAGE.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten moeten bevatten: den Naam, het Beroep, de Woonplaats van den Inschrijver, en den Prijs in schrijfletters, waarvoor de 1000 stuks Steenen, hier ter plaatse te leveren, worden aangeboden; welke Biljetten, behoorlijk gesloten, aan de buitenzijde voorzien van: Inschrijvingsbiljet voor de levering van Straatkeijen, onder couvert, vrachtvrij, gerigt aan den BURGEMEESTER van *Groningen*, met het Monster, vóór of uiterlijk op **Zaturdag den 17den Januarij 1857**, aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, wiens Monster wordt goedgekeurd, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 19den Januarij 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 17 December 1856.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden,

Voor het jaar 1857:

1) Het **ONDERHOUD** van den **WAL** langs de Hoofdvaart van ***Foxham*** naar ***Zuidbroek***, pl. m. lang 9500 Ellen.

2) Het **ONDERHOUD** van den **WAL** en **KAAIJING** langs de Hoofdvaart van ***Zuidbroek*** naar ***Scheemda***, en van de **KAAIJING** en den **TREKWEG** langs de Hoofdvaart van de ***Eexta*** naar ***Winschoten***, pl. m. lang 13,500 Ellen.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere Inlichtingen zijn te bekomen aan het BUREAU van FABRIKAGE

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Zaturdag den 17den Januarij** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 19den Januarij 1857**, des voormiddags te 10 uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONNGEN, 17 December 1856.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

Nadere tijdingen uit China, loopende uit Canton tot den 25sten November, houden in, dat de bloedige strijd tusschen de Engelschen en de Chinezen was hervat; de Amerikanen maakten gemeene zaak met de Engelschen. Naar men zeide, waren drie Amerikanen op last van den Chineschen bevelhebber onthoofd geworden, en werden hunne hoofden op staken boven op de muren der stad ten toon gesteld. De handel was geheel geschorst.

Was de stemming der Chinesche bevolking jegens de vreemdelingen reeds sedert geruimen tijd zeer ongunstig, na het bombardement van Canton door de Engelsche schepen is die ontevredenheid tot woede gestegen. Hoogst belangrijke bijzonderheden deswege werden door de *Rotterdamsche Ct.* medegedeeld, ontleend aan een eigenhandigen brief van den 14den Nov. uit Hong-Kong van den zendeling *W. Lobscheid.* In die *Ct.* lezen wij het volgende:

»Gewaarschuwd voor den gevaarlijken toestand in welken hij en de andere zendelingen verkeerde, pakte *Lobscheid* alles wat voor hem van waarde was bijeen en begaf zich den 7den Nov. naar Pukak. Aldaar aangekomen vond hij den zendeling *Winnis* als gevangene, terwijl meer dan 200 Chinezen het huis en het dorp omringden en dreigden het huis in brand te steken en de zendelingen te vermoorden, indien deze ook slechts de minste poging tot weêrstand of ontsnappen mogten aanwenden. De gouverneur van Canton had 140 tailes, ruim f [illegible] Ned., op het hoofd van iederen vreemdeling gesteld, [illegible] de zendelingen wel begrepen dat zij voor geen geringe som zouden vrijkomen.

»De heer *Winnis* trachtte over het rantsoen te onderhandelen, terwijl het gepeupel reeds in het huis was doorgedrongen en luide bedreigingen uitte. De heer *Lobscheid* had een brief naar Canton weten weg te zenden, in de hoop dat een detachement soldaten tot bevrijding zou komen opdagen, toen de meer gezeten Chinezen het vertrek verlieten, met de belofte van eene voldoende schikking te zullen bewerkstelligen. In stede daarvan echter lieten zij het gepeupel toe het huis aan te vallen, hetwelk met bijlen en ander vreeselijk wapentuig geschiedde. De heer *Winnis* hield zich aan de deur, terwijl de heer *Lobscheid* wachtte tot het vallen der zijwanden hem gelegenheid gaf om het dak te bereiken en 18 voeten hoog naar beneden te springen. Toen het volk dat buiten het dorp was hem nu over een rijstveld zag loopen, vervolgde het hem van alle kanten; echter zou hij hunne woede nog ontkomen zijn, ware de beek die hij over moest niet te breed geweest, zoodat hij, in plaats van er over, er in sprong.

»Daar de verdere vlugt nu onmogelijk was, verborg hij zich zoo veel mogelijk onder water, door de stekelige wilde pijnappels aan den oever eenigermate tegen het volgen van zijne aanvallers beschut. Deze wierpen nu met steenen en groote aardkluiten, waarvan slechts een het hoofd des zendelings ligt trof, en enkele Chinezen doken zelfs in het water, maar konden den vlugteling niet ontdekken. Hij bemerkte dat een der mannen een schietgeweer lossen wilde, doch dit werd gelukkig verhoed. Na ongeveer een half uur zoekens verlieten de vervolgers de beek wel, maar daardoor waren de omstandigheden van *Lobscheid* nog niet veel verbeterd, want zij bleven alle wegen bezetten, zoodat het ontvlugten onmogelijk was.

»Nu vielen nieuwe vijanden hem in zijne schuilplaats aan, bloedzuigers namelijk, die zijne handen en voeten sterk deden bloeden. Na ruim drie uren in dezen toestand doorgebragt te hebben, zag hij twee mannen naderen, die hem toeriepen en beloofden hem naar eene meer veilige plaats over te brengen, die zij dan ook bereikten; ofschoon het onder weg bleek dat de bedoelingen dier geleiders niet zeer opregt waren, zoodat nu en dan bedreigingen en beloften noodig waren om hen van booze handelingen terug te houden. Ook de heer *Winnis* was thans daar en werd door een troep van tusschen de veertig en vijftig man met messen bedreigd en mishandeld, tot dat het hem eindelijk gelukte zijne vrijheid voor 240 tailles af te koopen.

»Middelerwijl daagde uit Hongkong verlossing op, want z. exc. sir *John Bowring* had 50 soldaten en ongeveer 30 mariniers afgezonden, die Pukak den 9den November bereikten en groote ontsteltenis onder de bevolking van die en de omliggende plaatsen verwekten. De vlugtelingen werden toen aan boord der stoomboot gebragt en op Maandag morgen vereenigden zich al de zendelingen te Hongkong ten huize van dr. *Göckings*, om God voor eene zoo bijna wonderdadige redding uit herhaald levensgevaar te danken."

In een anderen brief, van de ook hier bekende mevr. *Johnson*, schrijft deze onder anderen hoe ook de zendeling *Burns* eerst in de gevangenis gebragt en vervolgens naar Canton is vervoerd, en zonder tusschenkomst van den heer *Johnson* bij den onderkoning, die de mandarijnen beval hem los te laten, denkelijk het verschrikkelijkste lot zou hebben ondergaan. Die schrijfster laat zich over den tegenwoordigen toestand der zendelingen en andere vreemdelingen in China in deze woorden uit: »Wij beleven hier een jammerlijken tijd; honger en gebrek, ziekten en zwaar lijden, zwaard en dood! Reeds zijn duizenden bij duizenden omgekomen en waar zal het einde zijn? Het is God alleen bekend; 200 tailes of ongeveer *f* 700 Nederlandsch zijn door den Chineschen onderkoning *Yeh* op het hoofd van iederen vreemdeling gesteld, enz."

NOORD-AMERIKA.

Het kolossale plan om de oude wereld door middel van een onderzeeschen telegraaf met de nieuwe te verbinden, nadert meer en meer zijne voltooijing. Het benoodigde kapitaal van 350,000 £ (*f* 4,200,000) is, in actiën verdeeld, bijeengebragt, en 20 pCt. is reeds gestort. De Engelsche regering heeft aan de onderneming eene jaarlijksche rente van 4 pCt. verzekerd, en de fabrikanten van telegraaflijnen zijn uitgenoodigd zich aan te melden voor het vervaardigen van den genoemden draad, welke den 31sten Maart moet kunnen worden ingescheept. Twee stoomers, die elk eene helft van den kabel aan boord zullen nemen, zullen elkander half in zee te gemoet komen en, na het sluiten van den electrischen draad, in tegenovergestelde rigting terugkeeren; de een naar het oosten, de andere naar het westen, terwijl zij den kabel in zee nederlaten en zoo de kusten van Ierland en die van Newfoundland naderen. Men vermoedt dat het geheele werk op den 1sten Julij 1857 zal voltooid zijn.

De kabel zal gelegd worden tusschen de paralellen van 48 en 52 graden noorderbreedte, op eenen onderzeeschen vlakken grond, welke door middel van peilingen op den bodem der zee ontdekt is en, reeds met de benaming van: »telegrafisch plateau" bestempeld, zich tusschen kaap Race in Newfoundland en kaap Clear in Ierland bevindt. De afstand tusschen deze beide punten is 1640 Engelsche mijlen en volgens de jongste peilingen van den Amerikaanschen luitenant *Berryman*, bedraagt de grootste diepte niet meer dan 2070 vademen — iets meer dan 12,420 voet. Deze diepte valt juist op de helft van den geheelen afstand tusschen de beide oevers. De bodem der zee, op welken de electrische telegraaf zal liggen, bestaat geheel uit eene fijne kalkaarde, vrij van alle hinderlijke grondstoffen en van de sterke stroomingen, welke de Atlantische zee vaak 2000 vademen diep opwoelen. Niets bereikt deze diepte, dan somtijds een smeltende ijsberg of het wrak van een gestrand vaartuig. Eenmaal op den bodem der zee gekomen, zal de electrische kabel vast blijven liggen en het eenige bezwaar slechts bestaan in het overbrengen van zijne ontzaggelijke lengte.

ITALIE.

De Keizer van Oostenrijk wordt den 15 dezer te Milaan verwacht. Men mag benieuwd zijn over de ontvangst, die hem daar wacht. Te Venetië is de geestdrift der menigte niet zeer groot geweest. De koelheid, die men eerst meende dat alleen bij den Italiaanschen adel tegen het huis van Habsburg heerschte, blijkt ook tot het volk te zijn doorgedrongen. De belastingen, die trouwens zoo hoog mogelijk zijn opgevoerd, wekken overal ontevredenheid. De Keizer heeft het zelf opgemerkt, dat alleen militairen en ambtenaren hem algemeen hulde bragten; hij heeft dan ook niet geschroomd, bij zijn vertrek uit Venetië daarover zijn leedwezen te betuigen. Te Milaan zal de bevolking zeker nog minder sympathie voor den jongen keizer betoonen, ofschoon het bestuur alles doet, om de bevolking althans aan te sporen tot het geven van uiterlijke teekenen van vreugde over 's Keizers komst.

Hetgeen gemeld is nopens het aan den maarschalk *Radetzky* toegekende jaargeld, is overdreven. De genoemde veldheer wordt niet gepensioneerd, maar behoudt zijne bezoldigingen, welke het bedrag van 30,000 florijnen niet te boven gaan. — Gelijke maatregel is ook in der tijd ten gunste van vorst *Metternich* genomen.

ZWITSERLAND.

Onder den titel: *Een eervolle vrede is thans verzekerd*, levert het officiëel blad de *Bund* een artikel, waarin de voorwaarden worden besproken van de schikking door Frankrijk en Engeland aangeboden en door den bondsraad met eenparigheid goedgekeurd. Pruissen vorderde eene onvoorwaardelijke invrijheidstelling der gevangenen; Zwitserland zal ze in vrijheid stellen onder voorwaarde, dat de nadere schikking niets zal bevatten dat strijdig is met de onafhankelijkheid van Neufchâtel. Alle gevangenen zullen na hunne invrijheidstelling dadelijk Zwitserland moeten verlaten en verbannen blijven tot zoolang Pruissen van Neufchâtel geheel zal hebben afstand gedaan. Frankrijk en Engeland waarborgen de republiek verder, dat Pruissen alle bedreiging dadelijk zal staken. »Dat zijn eervolle voorwaarden, zegt de *Bund* ten slotte. Na met kracht te zijn opgetreden tegen onbillijke eischen, heeft Zwitserland zich de achting van Europa verworven, en met die achting een eervollen vrede, en de onafhankelijkheid van Neufchâtel."

En Pruissen? Zal het tevreden zijn met de tijdelijke verbanning der in vrijheid gestelde gevangenen? Zijn eisch was »onvoorwaardelijke loslating" en dan onderhandelen. Men zegt, althans men hoopt, dat de Koning van Pruissen iets ten offer zal brengen aan het behoud van den vrede.

PRUISSEN.

Onder de adressen die het huis der afgevaardigden heeft ontvangen, bevindt zich een van zekeren onderwijzer *Wander*, die eene grondwetsverandering verlangt, alleen om den afgevaardigde *von Grävenitz*, wegens laster, te kunnen vervolgen, zijnde zijne pogingen daartoe tot dus verre mislukt.

— Door de Pruissische regering is besloten, om zoodra mogelijk een einde te maken aan het doellooze en verkeerde gevangenisstelsel, hetwelk tot dus verre bestaat. De tegenwoordige tuchthuizen (die men echter veel juister kweekscholen van ondeugd en misdaad zou kunnen noemen, vermits daarin, blijkens de ondervinding, de nog niet geheel weggezonkene veroordeelden geheel bedorven werden), die zoogenaamde tuchthuizen zullen allengs komen te vervallen. Eene eerste proef in deze rigting is onlangs genomen, door het invoeren der afzonderlijke opsluiting in eene der vier, sedert 1846 reeds in Pruissen bestaande cellen-gevangenissen te Moabit, in de nabijheid van Berlijn.

DENEMARKEN.

De regering heeft alle zeemogendheden, die bij de kwestie van den Sondtol belang hebben, bij circulaire uitgenoodigd, om tegen den 15den Februarij hunne afgevaardigden naar Koppenhage te zenden, ten einde het eindprotocol van de onderhandelingen te onderteekenen.

LUXEMBURG.

Het budget van de ontvangsten en uitgaven voor de dienst voor 1857, in het groot-hertogdom, zonder de zamenwerking van de nationale vertegenwoordiging gedecreteerd, is geheel gelijk aan dat, hetwelk in het afgeloopen jaar door de kamer is goedgekeurd, en bevat geen enkele van de wijzigingen, aangekondigd in de ordonnantie waarbij die wijzigingen in de constitutie geoctroijeerd worden.

GROOT-BRITTANJE.

Sedert verscheidene maanden zijn het platte land, maar vooral de hoofdstad van Engeland de prooi van een tal van roovers. Men durft des avonds niet uitgaan zonder zich van een wapen ter verdediging te voorzien, en alvorens men zich te slapen legt, neemt men alle voorzorgen om in zijn slaap niet geplunderd of vermoord te worden.

De dagbladen zijn opgevuld met de verhalen der gepleegde misdaden. De *Morning Post* vraagt, of het niet noodzakelijk is geworden om, als men des avonds uitgaat, zich van het hoofd tot de voeten te wapenen, gelijk in Amerika, waar de winkeliers gewoon zijn het onderste hunner toonbank in een tuighuis van *revolvers* en dolken te veranderen.

De *Standard* zegt, dat de toestand ondragelijk is; dat de moedigste man de eenigzins afgelegene deelen der hoofdstad na zonsondergang niet durft bewandelen zonder een revolver of dolk in zijn' zak te hebben, en dat Londen zich kan beroemen dezerzijds de Alpen de minst veilige stad van Europa te zijn. Sommigen die voor hunnen hals bevreesd zijn, hebben het voornemen, hem met een met pennen voorzienen ijzeren halsband te beschermen; hetgeen aan *Punch* aanleiding heeft gegeven te berigten, dat er verscheidene winkels zijn, waar men ijzeren hemdsboorden met scherp geslepen punten kan verkrijgen.

Alom wenscht men eene vermeerdering van politie-agenten, en de *Times* beweert, dat deze maatschappelijke geesel vóór alle andere kwestiën het parlement, zoodra het zich vereenigt, moet bezig houden. 't Is de vraag, zegt dat blad, of wij in den boezem eener bevolking als de onze, een leger van dieven en moordenaars kunnen opkweeken en onderhouden. Het gansche politie-systeem zal moeten veranderd worden om het kwaad te stuiten.

Ook in de provinciën gebeurt hetzelfde als in de hoofdstad; maar wijl Londen meer verleiding aanbiedt, en meer middelen om zich te verschuilen, zoo is natuurlijk de hoofdstad het groote middelpunt, waar de misdadigers hun beroep komen uitvoeren.

In dien vreeselijken toestand, vraagt ieder zich af, welke middelen er aan te wenden zijn om die ramp te doen ophouden. Een der groote bladen van een fabrijkstad, de *Manchester Examiner*, zou zich niet verwonderen dat men een voorstel deed, *om alle dieven* zonder onderscheid op te hangen! De regering zal wel een minder radicaal, maar toch regtvaardiger middel weten te vinden.

De *Daily Telegraf* behelst eindelijk nog de volgende beschouwingen hieromtrent: »De inwoners van Londen lezen van tijd tot tijd het verhaal van een in de straten van Rome gepleegden moord, van diefstallen en moorden te Athene gepleegd, van dolksteken te Madrid toegebragt, en zij huiveren bij de gedachte aan den maatschappelijken toestand en de schrikbarende onmagt der wetgeving, die zulke barbaarschheden in het midden der negentiende eeuw laat bedrijven. Zij herhalen die verhalen en laten het blad uit de handen vallen, hun goed gesternte dankende, dat zij in Engeland geboren en dáár woonachtig zijn, waar een *schrandere, doelmatig georganiseerde* politie hun vergunt, elk uur van den dag de straten te doorwandelen zonder vrees van beleedigd te worden, en zich 's avonds ter rust te leggen, zonder gevaar te loopen, dat hunne deuren opengebroken of zij in hunnen slaap vermoord worden.

»Maar de misdaden van allerlei aard, die sedert drie maanden elken avond in Engeland schrik verspreiden, hebben de blindsten ingelicht omtrent de publieke veiligheid die men te Londen geniet, vergeleken met die in de hoofdsteden van Italië, Griekenland en Spanje."

Behalve op deze treurige verschijnselen, is de aandacht des publieks thans grootendeels gevestigd op eene redevoering, gehouden bij de inwijding van eene nieuwe bibliotheek te Birmingham. 't Was sir *Robert Peel*, de zoon van Engelands grooten staatsman en zelf lid van het kabinet, die haar ter kwader ure uitsprak en wel naar aanleiding van eene reis, die hij in 't afgeloopen jaar in Rusland maakte, tijdens de krooning van Keizer *Alexander II.* Het verhaal, de mededeelingen en de beschouwingen, die hij over personen en zaken gaf,

schenen niets anders te zijn dan eene speculatie op den lachlust zijner toehoorders.

Hij heeft de toehoorders zeer vermaakt, ten koste van zijn naam. Niemand en niets werd door hem gespaard. De admiraal *Napier*, de grootvorst *Constantijn*, het corps diplomatiek, te Moscou verzameld, de Russische beambten, enz. enz., die allen trachtte hij in een licht te plaatsen, waarin zij zich bespottelijk voordeden; maar hij vergat, dat, bij 't zelfde licht, niemand beklagelijker figuur maakte dan de redenaar zelf. De lach, dien hij veroverde, verdwijnt in een oogwenk, maar het onbedachte, het onbetamelijke woord, dat hij sprak, doet de ronde door Europa en zal overal verontwaardiging wekken.

Men oordeele zelf uit de volgende zinsneden, die wij aan deze dwaze redevoering des ministers ontleenen:

.... » Ik stevende de Oostzee in, die een jaar vroeger zoo veel magtige vloten gedragen had, en langs de kusten van Finland voortreizende, kwam ik onder het bereik der vesting, die door sir *Charles Napier* niet werd ingenomen. Ik zag die magtige vesting voor mij opdagen, en onwillekeurig dacht ik aan het verleden en aan den grooten roem dien wij *hadden kunnen* behalen!

.... » Te Petersburg aangekomen, ging ik het zoogenoemde paleis zien, dat tot verblijf strekt voor dien rondborstigen en openhartigen zeeman, die den naam draagt van groot-hertog *Constantijn*. O! wat moest ik lagchen toen ik het portret zag van dien *Constantijn!* Gij zult u wel herinneren wat men zoo al verhaalde van dien befaamden admiraal. Welnu! met al de achting die ik Z. D. H. verschuldigd ben, moet ik verklaren, dat ik nooit een man zag, die minder op een rondborstig en openhartig zeeman gelijkt dan hij."

.... „Lang konden wij te Petersburg niet blijven, vermits wij door onzen gastheer te zeer op rantsoen werden gesteld. Iets gedrogtelijkers kan men zich niet denken. Waarlijk, ik ben iemand die zich met weinig tevreden stelt, en toch kostte ons iederen dag het middagmaal het bagatel van 60 p. st. — Indien ik niet in Rusland geweest ware, dan zoude ik de politie hebben kunnen achten. Nu ik echter de wijze heb gezien waarop de Russische agenten van policie met de lieden omspringen, ben ik tot andere gedachten gekomen. Verbeeld u, dat de politie in Rusland gewapend is met eene soort van groote vork; door middel van dien vork nagelt zij hare slagtoffers aan den grond vast, en laat ze voorts aan hun lot over, in plaats van ze mede te nemen of ze in eenige gevangenis op te sluiten.

.... » Regt blijde waren we dat we eindelijk naar Moscou vertrokken. Daar toch stelden wij ons voor eens iets fraais te zullen zien. Toen we aan het station van den spoorweg kwamen, bleek het dat onze bagage zóó groot was, dat het station alles niet bergen kon! Op mijn verzoek, had generaal *Sourochakoff* een prachtig rijtuig met vier fraaije schimmels aan het station geposteerd. Ik reed met dat rijtuig, waarin mijne vrouw, lord *Stafford* met zijne vrouw, en de zoon van den hertog van New-Castle plaats namen, van het station naar de voor ons gehuurde woning, naast het hotel der Engelsche ambassade, en wat denkt gij dat ik betalen moest? Of ik hoog of laag schreeuwde, ik moest aan den generaal *Sourochakoff* 100 pond sterling voor *ieder* paard geven!

» Wij werden den Keizer bij de krooning voorgesteld door den graaf *de Morny*." (Hier trad sir *Robert Peel* in eene beschrijving aan het corps diplomatique, doch alle dagbladen verklaren dat gedeelte der redevoering niet te willen opnemen, wegens de onbetamelijkheid van het gesprokene).

Sir *Peel* trad vervolgens in eene historische beschouwing van Rusland, en eindigde zijne rede aldus:

» Indien ik de grootheid van Rusland beschouw en daartegenover het oog vestig op de magt van mijn land, dan zou ik liever de minst aanzienlijke burger van Groot-Brittanje willen zijn, dan mij onder den scepter van Rusland te buigen."

FRANKRIJK.

Indien men oordeelen mag naar de taal der ministeriële dagbladen van Londen, is de afloop van de werkzaamheden der Parijsche conferentie volkomen naar den wensch van het Engelsche kabinet. Zoo laat de *Globe* zich aldus uit:

» Eindelijk kan men zeggen dat de vrede gesloten is: de op den 30sten Maart l.l. door de gevolmagtigden gesloten wapenstilstand (want men kan het Parijsche verdrag, zoo als het tot hier toe gewerkt heeft, niet anders beschouwen dan als eenen door toegeeflijkheid van alle partijen voortdurenden wapenstilstand) is bekrachtigd en als 't ware bezegeld door het protocol, hetwelk den 6den dezer door de vertegenwoordigers der contraherende mogendheden onderteekend is.

» Dank hebbe de volhardende geestkracht van het Britsche kabinet, Europa is verlost van de onzekerheid en weifeling, waarin het sedert negen maanden verkeerde, en het zal eindelijk de versterkende lucht van den vrede vrijelijk inademen.

» De moeijelijkheden, die de Britsche diplomatie te boven is gekomen, de kuiperijen die zij verijdeld, de bedekte vijandschap die zij overwonnen heeft, zullen te eeniger tijd beter bekend worden, en de wereld verbazen, terwijl het welgeslaagde streven van lord *Palmerston's* bewind, om elken toeleg van Rusland en van deszelfs aanhangers te verijdelen, door de historie zal worden aangemerkt als eene van de grootste overwinningen die in den nieuwen tijd door het beleid van staatsmannen behaald zijn.

» Thans heeft het Westen de volle zege behaald; en Rusland heeft in zijn streven naar magtsvergrooting eenen slag ontvangen, waarvan het niet spoedig herstellen zal."

— Zaturdag had de plegtige begrafenis van den vermoorden aartsbisschop van Parijs plaats. Des morgens ten 8¼ uur begaven zich de groot-dignitarissen der Parijsche kerk naar het aartsbisschoppelijk paleis, om het stoffelijk overschot van den vermoorde in de doodkist te leggen. Na de gewone ceremoniën in de doodkapel werd de kist op de lijkkoets gebragt, en de stoet zette zich in beweging.

Vooraf gingen eenige bataljons der gardes en linietroepen; dan volgden zes koetsen met de leden van het kapittel en de ambtenaren van den overledene, die de aartsbisschoppelijke versierselen: de herderstaf en den mijter, het kruis en de overige kerkelijke insigniën, allen met zwart floers bekleed, op rood fluweelen kussens droegen; de lijkkoets, getrokken door zes paarden met zwarte kleeden bedekt, welke door bedienden te voet aan den teugel werden geleid; de leden der familie van den aartsbisschop, gevolgd door verscheidene deputatiën van ongeveer 1000 personen; eene galakoets van den Keizer met een adjudant en een kamerheer; eene koets van prins *Jerôme*; twaalf volgkoetsen, terwijl de stoet wederom door militairen werd gesloten.

Niettegenstaande het zeer ongunstige weder, was eene zeer groote menigte volks op de been. De hoofdkerk was met rouwkleeden behangen en prijkte met de wapenschilden van den prelaat.

Het lijk werd aan den hoofd-ingang van de Notre-Dame ontvangen door het metropolitaansche kapittel en de geestelijkheid van het kerkelijke arrondissement.

De plegtige lijkdienst werd gehouden door den bisschop van Meaux. De Pauselijke nuntius en twaalf bisschoppen verhoogden door hunne aanwezigheid den luister der plegtigheid. Gedurende de mis werden de klokken geluid en drie salvo's uit het geschut gelost.

Het lijk van den aartsbisschop bleef nog tot 3 uur in de kerk voor het publiek ten toon gesteld. Toen zong het kapittel den dooden vesper en werd het lijk bijgezet in den grafkelder, in welken de stoffelijke overblijfselen der voorgangers van den prelaat zijn geplaatst.

Het te Parijs uitkomende Protestantsche orgaan *le Lien* laat zich omtrent den dood van den aartsbisschop *Sibour* op de navolgende wijze uit:

» De Parijsche Protestanten hebben, met de geheele bevolking dezer hoofdstad, levendig den indruk gevoeld van het diepe afgrijsen en den rouw, waarmede de moord van den aartsbisschop aller gemoederen heeft vervuld.

» Het is eene waarheid, dat zelfs diegenen, welke het niet eens waren met sommige beginselen en handelingen van den prelaat, het zeer betreuren, dat Parijs in hem een bisschop heeft verloren, die zich aankantte tegen de maar al te snelle uitbreiding van den invloed der Jezuïten.

» Helaas, welken tijd beleven wij! Twee aartsbisschoppen, die elkander in dezelfde hoofdstad zijn opgevolgd, worden vermoord, de een onder het blakende vuur van den burgeroorlog, de andere in de kerk! Welke vreesselijke driften, welk een onzinnige toorn, welk eene treurige vereeniging van waanzin en misdaad in een en hetzelfde gemoed! Wat al kwaads kan er geboren worden uit de verbastering van eenen persoon, en hoe noodig is het, dat de geest van het Evangelie, welke is kracht en liefde, de gemoederen doordringe, opdat der menschen ijzeren wil worde gebroken, opdat de harten worden geroerd!

» Niet alleen moeten allén trachten toe te nemen in zedelijke kracht, maar is heiligmaking aller pligt, aller belang."

Met betrekking tot *Verger*, die thans in een afzonderlijk vertrek in de conciergerie bij dag en nacht door twee agenten bewaakt wordt, verneemt men, dat hij, na zijne afzetting als pastoor te Meaux, zich tot een der leden van den Protestantschen kerkeraad begaf en zich aanbood Protestant te worden, wanneer men hem tot predikant zou benoemeni Matuurlijk werd dit aanbod met verachting afgewezen.

Met zeker ongeduld wordt het verhoor en de teregtstelling van dien rampzalige te gemoet gezien, die tot nog toe koud en onverschillig blijft, en geen wroeging schijnt te gevoelen over zijne gruwelijke misdaad. Hij heeft de hulp van elken advokaat geweigerd. Hij wil zijne eigen verdediging voordragen en hecht er veel waarde aan om te bewijzen, dat hij niet krankzinnig is. Evenwel zal men hem, naar gebruikelijk is, een' advokaat toevoegen.

— *Feruck*-khan, de Perzische gezant, is bij zijne aankomst te Marseille zeer luisterrijk ontvangen, zoowel door de overheden, als door de volksmenigte. Het gevolg van den gezant bestaat uit een honderdtal personen, onder welke eenige aanzienlijke bewoners van Teheran, die het als een groote gunst beschouwen, den togt naar Frankrijk mede te mogen maken. De Perzische ambassade wordt door eenige vrouwen vergezeld, die zich, tot veler teleurstelling, niet anders dan geheel gesluijerd in het openbaar vertoonen.

Feruck-khan brengt voor den Keizer kostbare geschenken van den Schach mede, waaronder een portret van dezen vorst met diamanten omzet en vier Turkomansche paarden van edel ras; voor de Keizerin eene rijke snoer paarlen; voor den keizerlijken prins eene sabel, die lang als eene soort van Muzelmansche reliek was bewaard.

— Onder de onlangs plaats gehad hebbende veranderingen bij de prefecturen komt ook voor de benoeming van eenen procureur-generaal van Tours tot prefect, — eene zeldzame bevordering van eene betrekking van 4000 tot eene van 15 à 20,000 francs per jaar. Hij heeft deze bevordering te danken aan het volgend voorval. Toen de Keizer gedurende de jongste overstroomingen naar Tours kwam, vond hij den procureur-generaal tot aan de schouders in het water, overal de behulpzame hand biedende, terwijl de prefect, in zijn binnenvertrek gezeten, waarschijnlijk opmerkingen over de theorie der overstroomingen maakte. De prefect werd deswege van zijn post ontzet, terwijl de eerste, behalve het kruis van het legioen van eer, aan dit voorval zijne benoeming tot prefect had te danken.

— Tot verlichting der straten worden te Parijs elken avond 103,733 gasvlammen gebruikt.

BELGIE.

De ministerraad heeft zich in zijne jongste zitting bezig gehouden met de betreurenswaardige manifestatiën, die te Antwerpen de rustige godsdienstoefening van de Protestantsche gemeente hebben verstoord, en die als eene herhaling kunnen worden beschouwd van hetgeen voor eenige weken te Gent voorviel. De heer *de Decker* stelde voor eene circulaire uit te vaardigen, waarbij de gouverneurs der provinciën worden herinnerd aan de liberale beginselen der staatsregeling ten dien opzigte, en de gemeentebesturen aangeschreven elke manifestatie tegen de eeredienst of tegen eene godsdienstmeening te beletten, of des noodig met geweld te beteugelen. Dit voorstel vond evenwel geen ondersteuning in den ministerraad; de meerderheid van het kabinet oordeelde voor het oogenblik nog niets te moeten doen.

De elf personen die wegens bedoelde gewelddadige stoornis te Antwerpen waren in hechtenis genomen, zijn weder ontslagen.

Nog wordt uit Antwerpen gemeld, dat in niet minder dan twee jaren in die stad drie kloosters zijn opgerigt, en dat dezer dagen een groot gebouw is aangekocht, 't welk bestemd is voor een klooster der orde van de Augustijnen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 13 Januarij.

Bij kon. besluit van den 10den dezer zijn benoemd: tot president van het prov. geregtshof in Noordholland, mr. *J. M. van Maanen*, thans vice-president, en tot vice-president, mr. *G. Schimmelpenninck Jz.*, thans raadsheer in dat hof.

— Bij besluit van den 10den dezer zijn benoemd: bij het 3de regement infanterie, tot kapitein van de 3de kl., de 1ste luitenant *R. M. Verniers van der Loeff*, van het 2de regement; en bij het 4de regement, tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *J. J. Roelants*, van het corps;

Voorts is de 2de luitenant *W. H. van de Pol*, van het 5de regement, in rang en anciënniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

— H. M. de Koningin heeft heden tegen den middag voor de eerste maal na HD. ongesteldheid, hare gewone wandelrid gedaan.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft, bij eene aan ged. staten in de onderscheidene provinciën gerigte circulaire, onder dagteekening van den 10den dezer, de aandacht gevestigd op de in den laatsten tijd meer voorkomende gevallen van zelfontbranding van steenkolen, en eenige middelen aangewezen ter voorkoming van daardoor te ontstane ongelukken.

— Aan de *Amst. Ct.* wordt uit 's Hage geschreven, dat het wets-ontwerp op de regterlijke organisatie bij den raad van state weinig bijval heeft gevonden.

— Naar aanleiding der stedelijke begrooting van 's Gravenhage, waarop is uitgetrokken voor eigen belasting en 150 opcenten voor 't binnenl. gedisteleerd *f* 130,000 en voor 't buitenl. *f* 12,000, maakt men op, dat het verbruik bijna 7,000 vaten jenever bedraagt, en met vervalsching en smokkel welligt 8,500 vaten. Die massa zal omtrent *f* 200,000 kosten, nu de belasting er op is *f* 280,000, de winst kan op *f* 350,000 berekend worden, die door den verkoop in 't klein wordt genoten. Dit zou dus te zamen *f* 830,000 uitmaken, die per jaar, bij eene bevolking van 75,000 zielen, te 's Hage aan jenever verbruikt wordt. Deze enorme som is *f* 35,000 meer dan de geheele stedelijke begrooting bedraagt, en die acht tonnen gouds worden toch grootendeels opgebragt door den arbeidsman en hen, die slechts een gering inkomen hebben. Waar zoo vele schatten aan den sterken drank worden verkwist, kan eene ernstige bestrijding niet genoeg worden aanbevolen.

— Uit Hellevoetsluis wordt geschreven: Onze burger-minister schijnt de marine nog al te bevallen, hij is vol lust en ijver, en het laat zich aanzien, dat er in den loop van dit jaar vele schepen in dienst zullen gesteld worden. De *Ardjoeno* zal tegen de maand Mei in dienst kunnen gesteld worden, de *Heldin* in April. Ook spreekt men er van, dat de brik *de Sperwer*, de stoomschepen *Bali* en *Cycloop* spoedig in dienst zullen komen, en ook dat de brik *de Koerier* en het stoomschip *Curaçao* voor de dienst zullen worden gereed gemaakt, terwijl men wil weten, dat in den loop van dit jaar één der schroeffregatten zal worden in dienst gesteld.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

De letterkundige afdeeling der kon. akademie van wetenschappen hield gisteren alhier eene gewone vergadering.

De heer *Koenen* berigt, dat op de jongst uitgeschreven prijsvraag van wijlen den heer *Hoeufft*, omtrent het best gekeurde Latijnsche gedicht, zijn ingekomen *vier* gedichten, twee uit Nederland en twee uit Duitschland, en stelt voor eene commissie te benoemen ter beoordeeling dezer stukken. Dienovereenkomstig wordt besloten.

Aan de orde is het uitbrengen van adviezen over de verhandeling van den heer *Roorda*, betrekkelijk *het verschil tusschen de spreek- en schrijftaal*. De heer *de Vries* verklaart, dat alle historische aanleiding ontbreekt voor de bewering des heeren *Roorda*, dat namelijk de Nederduitsche grammatikale taalvormen oorspronkelijk niet in onze taal te huis behooren, maar uit den vreemde, voornamelijk uit het Hoogduitsch, zijn overgenomen. Spr. treedt daarna in uitvoerige wederlegging omtrent eenige punten door den heer *Roorda* over het onderwerp in het midden gebragt, en komt ten slotte tot eene beschouwing van de door den heer *Roorda* gedane opmerkingen over de *dialekten* in het Nederduitsch, welke opmerkingen spr. als eene belangrijke bijdrage tot de kennis onzer taal beschouwt. Na eenige discussiën wordt besloten in eene volgende vergadering te beslissen over het al dan niet opnemen der verhandeling van den heer *Roorda* en de wederlegging van den heer *de Vries* in de *verslagen en mededeelingen*.

De heer *Jansen* vestigt de aandacht op het gewigt eener uitgifte op kosten der akademie van afbeeldingen van Nederlandsche kunstoverblijfselen; een werk dat de krachten van partikulieren te boven gaat. Deze zaak wordt in handen van eene commissie gesteld, ten einde daarover in eene volgende vergadering te rapporteren.

's HERTOGENBOSCH, 12 Januarij.

Sedert Zaturdag j.l. is binnen deze stad aangekomen de heer mr. *de Macar*, advokaat te Luik; zijne komst staat in verband met de daarstelling van den spoorweg van Luik over Tongeren, Munster, Bilsen, Peer en Eindhoven naar 's Hertogenbosch, waarvoor thans de concessie bij de beide regeringen, Nederland en België, is aangevraagd; de societeit, welke dien weg wil ondernemen, heeft eene regtstreeksche verbinding op het oog van Marseille over België en Nederland naar Hamburg; dat grootsche plan zou verwezenlijkt worden tot het geven van eene uitbreiding, om den nu ontworpen weg van 's Hertogenbosch op Utrecht en van 's Hertogenbosch over Nijmegen en Arnhem, door Groningen en Hannover naar Hamburg. Zoo zal ook, of is reeds concessie door den heer *Bredius*, te Dordrecht, aangevraagd tot daarstelling van een spoorweg van Dordrecht over Tilburg naar Eindhoven.

LEEUWARDEN, 16 Januarij.

Volgens den staat van in- en uitvoer te Harlingen, zijn in het afgeloopen jaar uitgevoerd 10,835 stieren, koeijen en ossen, tegen 16,496 in het vorig jaar en 14,865 in 1854. Van kalveren is de verhouding van 3,570 tegen 4,807 en 4,269. Varkens 7,796 tegen 10,062 en 9,273, en schapen 14,206 tegen 27,927 in 1855 en 21,752 in 1854. — De uitvoer van boter staat genoegzaam gelijk met dien van 1855 (in 1856 9,917,899 ℔, in 1855 10,010,915 ℔), doch van kaas, zoowel kanter, Edammer, Goudsche, Leidsche, Stolksche en zoetemelksche, is het bedrag ponden beduidend hooger dan in het vorige jaar, (in 1856 2,354,267 ℔, in 1855 1,971,924 ℔) hetwelk mede met eijeren het geval is, waarvan in het afgeloopen jaar 65,050 stuks werden uitgevoerd, tegen 17,610 in 1855.

— Door den gemeenteraad van Sneek is besloten tot de oprigting eener gasfabrijk.

GRONINGEN, 15 Januarij.

Wij hebben reeds melding gemaakt van de verschillende adressen die in onze naburige provinciën Overijssel, Drenthe en Friesland ter zake van een aan te leggen spoorweg door de noordelijke provinciën des rijks aan den Koning zijn of worden opgezonden. Het verheugt ons, er thans te kunnen bijvoegen, dat men ook in deze provincie niet stil zit en welligt ook van hier velen zullen naderen tot Zs. Ms. troon met de dringende bede: dat het Z. M. moge behagen om ook naar en door de noordoostelijke provinciën des rijks spoorwegen te laten aanleggen met den spoed, op zoodanige wijze en middelen als Zr. Ms. regering ten dienste staan.

Dezer dagen toch is aan de burgemeesters der gemeenten in deze provincie eene circulaire gezonden, waarin wij o. a. het volgende lezen:

» Geen onderwerp van materiëel belang heeft in den jongsten tijd meer de aandacht der ingezetenen, inzonderheid van die der noordelijke provinciën van ons rijk, tot zich getrokken dan de aanleg der spoorwegen.

» Die belangstelling is toegenomen, nu Z. M. de Koning, de Hooge Regering en de Staten Generaal zich onderscheidene malen voor dien aanleg hebben verklaard, en met grond mag men verwachten, dat de verwezenlijking van den aanbouw dier versnelde middelen van communicatie als nabij mag worden beschouwd.

» Waar én de Koning én de Regering én de Staten Generaal van hunne bereidwilligheid doen blijken, mogen de ingezetenen niet achterblijven om hunnen wensch kenbaar te maken, om in het bezit te komen van zoo magtige hefboomen ter vermeerdering der welvaart, ter bevordering der beschaving en der ontwikkeling."

De burgemeesters worden hierop uitgenoodigd een adres, waarvan een concept is bijgevoegd, aan de ingezetenen der gemeente ter teekening aan te bieden.

KERKNIEUWS.

Bij kon. besluit van den 4den zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten bij de Herv. gemeenten: te Oegstgeest, op dr. A. R. RUITENSCHILD, kandidaat; te Spijk (classis van Dordrecht) op G. VAN DUIJL, kandidaat; te Goudswaard, op H. F. REIJNVAAN, kandidaat; te Heukelum, op R. DE JONGH VAN ARKEL, pred. te Ammerstol; te Poortvliet, op C. D. LOUIS BÄHLER, pred. te Wemeldinge; te Haaksbergen, op J. BERGHEGE, pred. te Gapinge; te Midwolda, op H. E. GRAVEMEIJER, pred. te Hantum c. a.; te Wester- en Heiligerlee, op F. J. HESSE, pred. te Gasselter Nieuwveen; te Oijen en Megen, op L. G. ROIJAARDS, kandidaat; bij de Ev.-Luth. gemeente te Deventer, op R. REUDLER, pred. te Monnickendam; bij die te Edam, op A. A. BEUDEKER, pred. te Brielle c. a.; en bij de Doopsg. gemeente te Knollendam, op H. DE BOER, proponent.

— Tot predikant bij de Herv. gemeente te Hollandsche Veld, zijnde eene koninklijke collatie, is bij besluit van den 4den benoemd de heer C. J. C. VENEMA, pred. te Warns c. a.

NIJMEGEN, 11 Jan. De kerkeraad der Herv. gemeente heeft heden het volgende drietal predikanten in alphabetische volgorde opgemaakt: ds. BROUWER te Oudkerk, ESCHER te Dronrijp, POHLMAN te Holwierda.

INGEZONDEN STUKKEN.

Armen-verzorging.

Bekend is het dat in het laatst van Mei des vorigen jaars een congres over het armwezen, te Amsterdam werd gehouden; minder misschien, dat het algemeen diaken-gezelschap der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier twee zijner leden derwaarts afvaardigde. In de algemeene vergadering nu van genoemd gezelschap van den 27sten December l.l. (de eerste sedert het gehouden congres) bragten deze leden verslag uit van hunne zending, en hoewel zij veel mededeelden en ook moesten mededeelen, wat reeds door de dagbladen en het uitgegeven verslag des bestuurs van het congres bekend was, zoo werd niettemin hun verslag met de meeste belangstelling aangehoord. — Vooral waren het een tweetal opmerkingen aan het slot van het verslag voorkomende en als gevolgtrekkingen van het verhandelde op het congres medegedeeld, welke de leden van het gezelschap bijzonder troffen en welke wij de vrijheid nemen aan onze stadgenooten bekend te maken.

Die punten betroffen de hoogte der armoede elders, de sommen ter harer bestrijding op de gemeentelijke begrootingen voorkomende, alles in verband tot de wijze van armenverzorging en in vergelijking gebragt met den toestand van het armwezen hier ter stede. Hoe groot nu ook in ons midden de armoede zij, zij wordt verre overtroffen door die van andere gemeenten en wel vooral van de grootste en aanzienlijkste steden van ons vaderland.

In sommige dezer plaatsen toch zijn de kosten van armenverzorging zoo hoog, dat zij zelfs *een derde* of *meer* der gemeentelijke begrootingen vorderen. Hier ter stede is het cijfer der kosten van bedeeling aanzienlijk lager en beloopen de kosten voor armverzorging op onze gemeentelijke begrootingen voorkomende, naauwelijks *een achtste* van het geheele bedrag der uitgaven. Is die toestand onzer gemeente, in vergelijking altijd met andere gemeenten, gunstig te noemen; schier eenig is zij wat de wijze betreft van armbestuur en armenverzorging. — Elders en bepaaldelijk ook in de bovenbedoelde aanzienlijkste steden van ons vaderland is veelal in toepassing gebragt een burgerlijk en een kerkelijk armbestuur; beide werken ieder onafhankelijk van elkander; botsing dus is niet zeer zeldzaam en dubbele bedeeling schier onvermijdelijk. Schadelijk vooral werkt deze tweesoortige armenbedeeling op de godsdienstige ontwikkeling der armen, daar toch vele armen, bij de algemeene bekendheid dat door een burgerlijk armbestuur ruimer bedeeld wordt dan door de diakoniën, zich daarom alleen niet in den schoot van de kerk laten opnemen. Een enkel voorbeeld uit het verslag, op het congres door den hoogleeraar ACKERSDIJK medegedeeld, zij hier voldoende. Te Utrecht namen de behoeften van het burgerlijk armenfonds jaarlijks toe, omdat het getal Heidenen, of armen die tot geene godsdienstige gezindte behooren, jaarlijks vermeerderde. De behoeftigen hadden daar ook belang bij, omdat het burgerlijk armbestuur ruimer bedeelde dan de diakoniën. Het gevolg daarvan was, dat sommige ouders hunne kinderen niet naar de catechisatiën wilden zenden, om hun uitzigt op de betere bedeeling van de godsdienstlooze armen niet te ontnemen. Eene vrouw, wier man kolonist te Veenhuizen was en aldaar belijdenis bij de Hervormde kerk had gedaan, beklaagde zich, dat hij haar eerst, toen hij te huis was, had benadeeld door zijne dronkenschap, en thans niet minder door zich aan eene kerk te verbinden. — Hier ter stede, wij mogen er ons over verheugen, bestaat alleen een kerkelijk armbestuur; de geheele armenverzorging geschiedt uitsluitend door de diakoniën, en kan dus hier noch van botsing, noch van dubbele bedeeling, noch van verwaarloozing van godsdienstige belangen sprake zijn. De wenschelijkheid van dezen toestand werd dan ook zoo zeer door het congres gedeeld, dat het voorbeeld door het bestuur en de diakoniën dezer gemeente gegeven, werd aanbevolen en besloten werd het raadsbesluit, bij 't welk de armenverzorging hier ter stede geregeld is, in het te drukken verslag op te nemen. — Dien toestand bij voortduring te behouden, achten wij alleszins wenschelijk en in het belang van Groningen's ingezetenen. Vragen diakenen der verschillende gezindten ook bij herhaling in deze dagen om buitengewone giften, dat wij toch niet moede worden aan hunne roepstem gehoor te geven; in tegendeel, laat de gemeente van Groningen, beroemd wegens hare weldadigheid, de diakenen in hunne gewis op dezen oogenblik hoogst moeijelijke taak door ruime giften ondersteunen, en moge de liefdadigheid dezer gemeente zich

BIJBLAD No. 1.

Behoort bij de Groninger Courant va 16 Januarij 1857, no. 7.

VERSLAG

VAN DE HANDELINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN GRONINGEN EN DER STATEN GENERAAL.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Dingsdag avond den 13den Januarij.

(*Vervolg.*)

7) *Missive van burg. en weth. der gemeente Haren, houdende aanvraag om het vroeger toegezegde subsidie voor een aan te leggen kunstweg tusschen Haren en Paterswolde.* — De voorzitter stelt voor de zaak aan te houden tot dat eene beslissing genomen zal zijn omtrent den verbindingsweg van Smilde over Norg, Roden en Roderwolde naar Groningen. — De heeren QUINTUS en CREMERS achten het beter haar in handen te stellen van eene commissie, ten einde gelijktijdig omtrent de beide zaken te berigten, opdat niet de eene zaak bij de andere ten achteren gesteld worde. — Hiertoe besloten zijnde, wordt de vroegere commissie over deze zaak benoemd, bestaande uit de heeren DOMMERING, CREMERS, UPMEIJER en QUINTUS.

8) *Verslag der akademie Minerva over* 1855 *en de eerste helft van* 1856. — Besloten het bestuur te bedanken en het verslag in het archief te plaatsen.

9) *Plan en teekening van eene verandering van het Trappenboogje.* — Goedgekeurd, nadat de heer SWAAGMAN zich van een oordeel hierover onthouden had, als niet met de zaak bekend zijnde. — Het bestek van aanbesteding naar aanleiding van het gezegde plan wordt ter visie gelegd.

10) *Adres omtrent het gevaar voor brand wegens de stoomfabrijk van den heer* PIETERS. — Besloten op dit adres geene beslissing te nemen, als behoorende deze bij Ged. Staten, die aan den heer PIETERS concessie hebben verleend tegen het advies van burg. en weth. — Hetzelfde besluit wordt genomen omtrent

11) *Het adres van voerlieden*, die zich beklaagden over belemmering in de uitoefening van hun bedrijf.

12) *Rapport der veencommissie omtrent het plan van afstand van de kerk, pastorij en het kerkhof van de Ned. Hervormde gemeente te Sappemeer aan die gemeente.* — Ter visie.

13) *Bestek voor de herstelling van den walmuur bij de Poelepoortenbrug.* — Ter visie.

14) *Voordragt tot eene noodzakelijke afdamming van het Damsterverlaat.* — Ter visie.

15) *Missive van den hoofdingenieur van den waterstaat* nopens de afdamming van het diep tot het leggen van funderingen voor eene brug in plaats van den Kijk-in-'t Jatsboog, in verband met eene afdamming ter herstelling van de Spilsluizen. — De hoofdingenieur stelt voor de afdamming welke voor beide werken moet plaats hebben, gelijktijdig te doen, waardoor één dam zoude uitgewonnen worden, en verzoekt opgave van den tijd, waarop men acht dat de afdamming voor het leggen der funderingen van een' nieuwen boog plaats moet hebben, ten einde de noodige bepalingen omtrent den tijd van uitvoering in de bestekken te kunnen opnemen. — De heer TRIP deelt het rapport mede, dat hij hieromtrent aan burg. en weth. gedaan heeft, die zich daarmede vereenigd hebben. Dit rapport strekt om te besluiten tot de vernieuwing van den zuidelijken walmuur in den loop van het jaar 1857; om de afdamming tot het leggen der funderingen voor eene nieuwe brug zoo noodig in overleg met den hoofdingenieur en gelijktijdig met die voor de herstelling der Spilsluizen te doen plaats hebben, en burg. en weth. te magtigen aan den hoofdingenieur het noodige antwoord te doen toekomen. — Hiertoe wordt dadelijk besloten.

16) *Schets en begrooting* van de vernieuwing van den zuidelijken walmuur, de herstelling van den noordelijken walmuur en noordelijken pilaar en het bouwen van een nieuwen pilaar in het diep bij den Kijk-in-'t Jatsboog. — Deze aanbieding heeft plaats ten gevolge van 't bovenstaande besluit. De werken worden voorgesteld om te worden ingerigt voor eene doorvaartwijdte van 9 el. Na de opheldering op eene vraag, die door den heer DE SITTER in het belang der gasfabrijk gedaan werd, wordt het voorstel in handen van eene commissie gesteld, bestaande uit de heeren TRIP, QUINTUS, VAN ITTERSUM, DOMMERING en VAN HOUTEN.

17) *Twee ontwerpbesluiten tot af- of overschrijving op eenige posten van den post voor onvoorziene uitgaven op de begrooting voor* 1856. — Goedgekeurd.

18) *Missive van ged. staten, houdende aanvraag om de consideratiën van den raad ten opzigte van de verdeeling van het massaal fonds van de belasting op zout en sterke dranken.* — Ged. staten herinneren, dat de raad zich het regt voorbehouden heeft vóór de verdeeling zijne zienswijze daaromtrent mede te deelen, en geven hem dus in overweging zijne bedenkingen kenbaar te maken, onder bijvoeging, dat, indien er vóór den 20sten Januarij geen berigt gekomen is, ged. staten het er voor houden zullen, dat er geene bedenkingen zijn. — In handen van burg. en weth. met uitnoodiging om diligent verklaring van ged. staten te vragen, indien men vóór den bepaalden termijn niet gereed mogt zijn.

19) *Zestiendertig adressen van kerkelijke gemeenten, verzoekende afschaffing van de weekmarkt op Goeden Vrijdag, of verplaatsing op een anderen dag.* — In handen van burg. en weth., even als het volgende punt

20) *Verzoek van* E. BLINK *om onderhands aan hem te verhuren het jagtveld in de Stadskolonie.*

De vergadering wordt veranderd in eene met gesloten deuren.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Bij het wets-ontwerp betreffende de *zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie*, 't welk dezer dagen bij de Tweede Kamer is ingediend, wordt het beginsel aangenomen, dat, met afschaffing der provinciale geregtshoven, aan den hoogen raad tevens het hooger beroep wordt opgedragen in burgerlijke zaken, die niet bij den lageren regter in het hoogste ressort zijn beslist, of in appèl eenen anderen regter hebben dan den hoogen raad.

Omtrent alle zaken welke den hoogen raad niet bij wege van hooger beroep worden onderworpen, behoort 's raads toezigt te bestaan in een regt van cassatie *in het belang der wet*, of, om eene onjuiste uitdrukking onder zin te vermijden, *in het belang van den staat.*

Dat beroep in cassatie behoort niet open te staan voor partijen in al die zaken, welke reeds twee malen, wat de daadzaken en wat het regt betreft, onderzocht zijn, (behoudens de noodige uitzonderingen in strafzaken, waarover nader); ook niet in die zaken, welke om hare geringheid al dadelijk in eersten en hoogsten aanleg bij den lageren regter beslist worden.

Het middel van cassatie is een middel, ingesteld in het *publiek* belang en niet in dat van bijzondere personen. Alleen de procureur-generaal bij den hoogen raad komt derhalve in burgerlijke zaken in cassatie, en wel uitsluitend *in het belang van den staat*, zonder dat 's raads uitspraak eenigen invloed hoegenaamd hebbe op den stand der partijen.

Het beginsel van art. 98 der bestaande wet op de regterlijke organisatie wordt uitgebreid en algemeen gemaakt.

In strafzaken laat het ontwerp almede geen beroep in cassatie toe van de zijde der beschuldigden, beklaagden of veroordeelden.

Ook in criminele zaken wordt, volgens het ontwerp, hooger beroep bij den daartoe aangewezen regter opengesteld, en, even als in burgerlijke zaken, zijn derhalve aard en omvang van alle strafzaken óf zóó gering, dat zij dadelijk in eersten en hoogsten aanleg worden afgedaan, óf worden zij in twee instantiën onderzocht en beslist, en omtrent geen van beide deze soorten van zaken brengt in billijkheid het belang der verdediging de noodzakelijkheid mede van een beroep in cassatie van den kant der te regt staanden.

Ook hier is 's hoogen raads toezigt een grondwettig vereischte, maar alleen *in het belang van den staat.*

Dat toezigt mag in zijne gevolgen de veroordeelden nimmer benadeelen, maar alleen *bevoordeelen.* Blijkt het derhalve aan den hoogen raad, dat de veroordeelden door eenig aan 's raads onderzoek onderworpen strafvonnis *niet* is benadeeld, de hooge raad doet uitspraak uitsluitend in het belang van den staat, en het veroordeelend vonnis wordt ten uitvoer gelegd gelijk het ligt. Blijkt daarentegen de veroordeelde door zijn vonnis te zijn *benadeeld*, de hooge raad, daartoe termen vindende, casseert het vonnis en doet ten principale regt of verwijst de zaak daar en waar zulks behoort, naar de onderscheidingen in het ontwerp gemaakt.

Na aldus het hoofdbeginsel te hebben besproken, staat de Regering nog kortelijk stil bij de overige hoofdpunten des ontwerps.

Door de afschaffing der elf hoven, zal voortaan de regterlijke magt zijn zamengesteld uit kantongeregten, arrondissements-regtbanken en den hoogen raad.

De voordragt heeft ook de mogelijkheid geopend tot het oprigten van regtbanken van koophandel, zonder dat de Regering reeds nu beslissen kan, of en in hoeverre zoodanige regtbanken werkelijk blijken zullen aan eene bestaande behoefte te voldoen.

De regering meent dat de militaire jurisdictie eene afzonderlijke regeling vordert, en verklaart, dat het een punt van ernstige overweging bij haar is, in hoeverre het hoog militair geregtshof voor eene minder kostbare inrigting vatbaar zoude wezen.

Omtrent de kantongeregten wordt eene doortastende verandering voorgesteld.

Zij strekt om de betrekking van kantonregter te doen bekleeden door leden der arrondissements-regtbanken, daartoe bij beurten voor een tweetal jaren aan te wijzen door de regtbanken in raadkamer, en tevens om het openbaar ministerie bij de kantongeregten te doen waarnemen door eenen substituut-officier, door het hoofd van het parket der regtbank daartoe gelast. De tot kantonregters aangewezen leden der regtbanken en de hun toegevoegde substituut-officieren wonen ter plaatse waar hunne regtbank gezeteld is. Hunne werkzaamheden strekken zich, waar de dienst het toelaat, over twee, drie of meer kantons uit, in welker hoofdplaats de kantonregter zoo vele zitdagen wekelijks of maandelijks komt houden, als de behoefte medebrengt. Ten einde die zitdagen niet te zeer te vermenigvuldigen, de *contentieuse jurisdictie* der kantonregters niet te belemmeren, en de mogelijkheid te doen bestaan, dat deze hunne regtspraak zich over meerdere kantons kunne uitstrekken, is een groot deel der *vrijwillige jurisdictie* den kantonregters in den regel onttrokken en aan *hulpkantonregters* opgedragen, die, de tegenwoordige plaatsvervangers der kantonregters in zekere mate vervangende, in ieder kanton zullen gevestigd zijn en, met aanvulling van art. 32 en volgg. van het Wetboek van Strafvordering, ook als hulpofficieren van justitie dienst zullen kunnen doen. De griffiers bij de kantongeregten en hulp-kantonregters zullen emolumenten mogen rekenen; de kantonregter heeft zijn tractement van lid der regtbank, zonder meer.

Het is eene algemeen erkende waarheid, dat de kantonreg-

ters, zelfs na de invoering der wet van den 29sten Junij 1854 (*Stbl.* no. 103) op den bestaanden voet, geene genoegzame werkzaamheden hebben.

Men kan dit kwaad verhelpen op tweederlei wijze. Men kan den weg inslaan hiervoren aangestipt; men kan ook een zeker aantal kantongeregten opheffen en de betrekkelijke kantons met andere ineensmelten.

Het laatste zou slechts gebrekkig het beoogde doel doen bereiken en bovendien zijne eigenaardige nadeelen hebben. Het is het personeel der kantonregters dat verbeterd en gereleveerd moet worden. Die als *unicus judex* zit en oordeelt, moet een man van ervaring zijn, van veelzijdige ontwikkeling en bekwaamheid; niet een pas beginnend jong mensch, of een door het plattelands-leven en wetenschappelijken stilstand en achteruitgang dagelijks meer voor zijn gewigtig ambt ongeschikt wordende regter. Van daar de voordragt der Regering.

De griffier bij het kantongeregt blijft onveranderd bestaan en in de hoofdplaats van ieder kanton gevestigd.

Aan de arrondissements-regtbanken wordt, naar het ontwerp, de kennisgeving opgedragen ook der *criminele* zaken, en het *hooger beroep* in strafzaken in het algemeen, zoo van de vonnissen der kantonregters van haar ressort, als van de correctionele en criminele vonnissen, door naburige arrondissements-regtbanken in eersten aanleg uitgesproken.

De opdragt der *criminele* zaken aan de regtbanken kan, naar het oordeel der Regering, geen bezwaar opleveren. De tamelijk eigendunkelijke onderscheiding der wet tusschen correctioneel en crimineel regtvaardigt zoodanig bezwaar niet.

Wat dat *hooger beroep* zelf betreft, het beveelt zich ook voor *criminele* zaken aan uit het oogpunt van stelselmatigheid, van billijkheid, als ook eener gewenschte verbetering en vereenvoudiging in de strafvordering. De *verpligte* instructie van *alle* criminele zaken, het *dubbel* onderzoek in raadkamer, zijn door de ondervinding sedert lang veroordeeld; maar zal daarin verandering kunnen gebragt worden, zonder eene goede regtsbedeeling in gevaar te brengen, het middel van hooger beroep moet de waarborgen vervangen, die voor de criminele zaken in eene verpligte instructie en herhaald onderzoek in raadkamer kunnen gelegen zijn.

Overigens zal *in hooger beroep*, volgens het ontwerp, de regter in den regel uitspraak doen *op de stukken*, zonder dat er vernieuwd getuigenverhoor plaats hebbe, tenzij de regter het bevele. Door zulk een onderzoek in appèl op de stukken mogelijk te maken, vervallen de vele bezwaren die aan het hooger beroep in strafzaken in het algemeen verbonden zijn, en nog toenemen, zoodra het middel wordt uitgebreid ook tot de criminele zaken, en voor een deel het onderzoek in appèl moet plaats hebben, gelijk het ontwerp medebrengt, buiten de grenzen der provincie waarin de regter in eersten aanleg gezeteld is.

Overgaande tot de mededeeling der geldelijke uitkomsten, berekent de Regering dat de tegenwoordige voordragt in vergelijking met de begrooting van 1856 een voordeelig slot oplevert van *f* 159,100 en, in vergelijking met het bedrag volgens de organieke wetten, een saldo van *f* 231,600.

Ten slotte bespreekt de Regering die artikelen des ontwerps, welke nieuw of belangrijk gewijzigd zijn.

Ten aanzien van de zamenstelling der regterlijke collegiën, bepaalt het aangeboden ontwerp van wet, dat de hooge raad oordeelt met *acht* raadsheeren over ambtsmisdrijven, begaan door de leden der Staten Generaal en bij het ontwerp genoemde hooge staatsbeambten, de regterlijke beambten, enz., alsmede in zaken van zeerooverij; met *tien* raadsheeren over de ambtsmisdrijven, door de hoofden der ministeriële departementen, als verantwoordelijke ministers begaan; met *elf* in revisie, en met *vijf* in alle andere zaken. — De arrondissements-regtbanken, regtdoende in hooger beroep van de strafvonnissen der kantonregters en der naburige arr.-regtbanken, spreken regt met *vijf* regters; in eersten aanleg ten criminele met *vier*; in alle andere zaken met *drie*. Bij staking van stemmen wordt het vonis uitgesproken ten voordeele van den beschuldigde.

Onder de overgangs-balingen van het ontwerp behooren de volgende:

» Art. 93. De provinciale geregtshoven zijn opgeheven. — De regterlijke indeeling der arrondissementen en kantons, het getal, de zetels en klasse der arrondissements-regtbanken en kantongeregten; de regterlijke indeeling der arrondissementen en kantons worden, binnen twee jaren na het in werking treden dezer wet, herzien; inmiddels, voor zooverre deze wet niet het tegendeel medebrengt, op den tegenwoordigen voet gehandhaafd.

» Art. 94. Het personeel der prov. geregtshoven, arr.-regtbanken en kantonregters ontbonden.

» Art. 95. De leden, ambtenaren van het openbaar ministerie, griffiers en substitut-griffiers van en bij de prov. geregtshoven en arr.-regtbanken, alsmede de kantonregters, genieten, voor zoover zij in de nieuwe zamenstelling der arr.-regtbanken niet worden begrepen, een wachtgeld, bedragende 2/3 van hunne tegenwoordige bezoldiging, behoudens aanspraak op pensioen.

» Tot eene betrekking geroepen, waaraan eene mindere bezoldiging dan aan hunne tegenwoordige verbonden is, genieten zij, behalve hun wachtgeld, ½ der aan de nieuwe betrekking toegekende bezoldiging, of zoo veel meer als noodig is om hen in het volledig genot der laatstbedoelde bezoldiging te stellen.

» Het wachtgeld vervalt, zoodra zij tot een regterlijk ambt worden benoemd, waaraan eene niet mindere bezoldiging is verbonden dan zij vroeger genoten, hetzij die betrekking worde aangenomen of geweigerd.

» Weigering doet het wachtgeld niet vervallen voor de leden, procureurs-generaal en griffiers van en bij de prov. geregtshoven, noch ook voor alle zoodanige regterlijke ambtenaren, die den ouderdom van zestig jaren hebben vervuld en zich tot de aanvaarding der aangebodene betrekking zouden moeten verplaatsen buiten het arrondissement waarin zij thans hunne bediening uitoefenen."

In een bij het ontwerp behoorenden staat *A.* wordt de bezoldiging der griffiers bij de kantongeregten bepaald op *f* 600 voor die der 1ste kl. (bevattende het 1ste, 2de, 3de en 4de kanton van het 1ste arrond. der provincie Noordholland); *f* 500 2de kl. (bij art. der wet van den 1sten Junij 1830 wordt aangewezen, welke kantons daarin zijn gerangschikt); *f* 450 3de (als boven); „ 400 4de (als boven); en op *f* 400 voor die der 5de kl. (als boven).

Volgens een bij het wetontwerp gevoegden staat *B*, wordt het getal en de bezoldiging der leden en ambtenaren van en bij de arrondissements-regtbanken bepaald als volgt:

1ste klasse. Amsterdam: 1 president *f* 3,000, 2 vice-presidenten, ieder *f* 2,200 (*), 11—14 leden, ieder *f* 2,000, 1 procureur des Konings *f* 3,000, 3—4 substit.-officieren, ieder *f* 2,000, 1 griffier *f* 1,600, 2—3 substit.-griffiers, ieder *f* 1,000.

's Gravenhage: 1 president *f* 3,000, 1 vice-president *f* 2,200, 6—8 leden, ieder *f* 2,000, 1 procureur des Konings *f* 3,000, 2 substit.-officieren, ieder *f* 2,000, 1 griffier *f* 1,500, 1 substit.-griffier *f* 1000.

Rotterdam: 1 president *f* 3,000, 1 vice-president *f* 2,200 (*), 6—9 leden, ieder *f* 2,000, 1 officier van justitie *f* 3,000, 2—4 substit.-officieren, ieder *f* 2000, 1 griffier *f* 1,500, 1 substit.-griffier *f* 1,000.

's Hertogenbosch, Arnhem, Leeuwarden: 1 president *f* 2,300, 1 vice-president *f* 1,700, 6—9 leden, ieder *f* 1,600, 1 procureur des Konings *f* 2,300, 1—3 substit.-officieren, ieder *f* 1,600, 1 griffier *f* 1,200, 1 substit.-griffier *f* 800.

Middelburg, Zwolle, Assen, Maastricht: 1 president *f* 2,300, 1 vice-president, *f* 1,700, 6—8 leden, ieder *f* 1,600, 1 procureur des Konings *f* 2,300, 1—2 substit.-officieren, ieder *f* 1,600, 1 griffier *f* 1,200, 1 substit.-griffier *f* 800.

Utrecht, Groningen: 1 president *f* 2,300, 1 vice-president *f* 1,700, 6—7 leden, ieder *f* 1,600, 1 procureur des Konings *f* 2,300, 1—2 substit.-officieren, ieder *f* 1,600, 1 griffier 1,200, 1 substit.-griffier *f* 800.

2de klasse. Zutphen: 1 president *f* 2,000, 1 vice-president *f* 1,600, 2—5 leden, ieder *f* 1,500, 1 officier van justitie *f* 2,000, 1—3 substit.-officieren, ieder *f* 1,500, 1 griffier *f* 1,200, 1 substituut-griffier *f* 800.

Eindhoven, Breda, Nijmegen, Tiel, Leiden, Dordrecht, Hoorn, Goes, Sneek, Deventer, Almelo, Roermond: 1 president *f* 2,000, 1 vice-president *f* 1,600, 2—4 leden, ieder *f* 1,500, 1 officier van justitie *f* 2,000, 1—2 substit-officieren, ieder *f* 1,500, 1 griffier f 1,500, 1 substituut-griffier, *f* 800.

Gorinchem, Brielle, Alkmaar, Haarlem, Zierikzee, Amersfoort, Heerenveen, Winschoten, Appingedam: 1 president *f* 2,000, 1 vice-president *f* 1,600, 2-3 leden, ieder *f* 1,500, 1 officier van justitie *f* 2,000, 1—2 subst.-officieren ieder *f* 1,500, 1 griffier *f* 1,200, 1 substit.-griffier *f* 800.

Bij elke arrondissements-regtbank 2—5 regters-plaatsvervangers, geene bezoldiging.

Staat *C.*, behelzende het getal en de bezoldiging der leden en ambtenaren van en bij den hoogen raad, bevat het volgende: 1 pres. *f* 8000; 2 vice-pres. elk *f* 5000; 14 raadsh. elk *f* 4,500; 1 proc.-gen. *f* 8000; 1 à 2 adv.-gen. elk *f* 4,500; 1 griffier *f* 3,500; 2 subst. griffiers elk *f* 2000.

Aangaande het wets-ontwerp op het lager onderwijs, dat in gereedheid, doch nog niet gedrukt is, verneemt men bereids de volgende bijzonderheden:

De kweekschool voor schoolonderwijzers zal behouden, op betere grondslagen gevestigd en aanmerkelijk uitgebreid worden. — Het Christelijk beginsel bij het onderwijs zal gehandhaafd worden, en naarmate van plaatselijke omstandigheden in meerdere en mindere mate, met het godsdienstig onderwijs vereenzelvigd worden.

De openbare onderwijzers en de hulponderwijzers zullen geheel van rijkswege bezoldigd worden.

De gemeente-besturen zullen voor de schoolgebouwen, woningen en schoolbehoeften moeten zorgen.

De scholen zullen in klassen verdeeld worden, en het onderwijs naar plaatselijke omstandigheden op landbouw, industrie en zeevaartkunde toegepast worden.

Het toezigt over de scholen zal den schoolopzieners, die geheel voor hunne betrekkingen moeten leven, en geene andere ambten mogen bekleeden, opgedragen worden.

Voorts is er in geheel het ontwerp weder veel gebruik gemaakt van het vorige ontwerp en het voorloopig verslag van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Het wets-ontwerp op het onderwijs met de memorie van toelichting is, zoo verneemt men, als manuscript, vervat in ongeveer vier en een half boek folio schrijfpapier, te zamen ruim 400 bladzijden uitmakende. Het is dus aanmerkelijk uitgebreider dan de vorige ontwerpen met de memoriën van toelichting.

(*) De tegenwoordige titularissen behouden hunne bezoldiging van *f* 2500.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

meer en meer ontwikkelen, opdat diakenen niet gedwongen worden de verzorging der armen voor een groot deel op de burgerlijke armenverzorging te moeten overbrengen.

Eenige leden van het Algemeen Diaken-Gezelschap.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

BERN, 15 Januarij.

De van Frankrijk uitgegane voorstellen zijn gisteren in de bondsvergadering gebragt en in handen eener commissie gesteld. Deze heeft heden rapport uitgebragt, waarbij met algemeene stemmen tot de aanneming der voorstellen wordt geadviseerd, onder bijvoeging, dat de beweegredenen die haar tot de aanneming doen besluiten, hierin liggen, dat de gedane voorstellen de onafhankelijkheid van Neufchâtel waarborgen; dat Zwitserland geneigd is om het zijne bij te dragen tot instandhouding van den vrede, voor zoover de eer en onafhankelijkheid des lands zulks toelaten.

De commissie stelde voor hierover dadelijk te beraadslagen. De vergadering heeft zich verdaagd en zal morgen het advies in overweging nemen.

BERLIJN, 15 Januarij.

Men verzekert, dat de Koning blijft aandringen op eene onvoorwaardelijke vrijlating der gevangenen, maar dat hij geneigd is afstand te doen van zijne souvereiniteitsregten, voor zoover die liggen op het kasteel van Neufchâtel en Locle met de domeinen beraamd op eene opbrengst van 20,000 thaler. De Pruissische vlag moet echter op het kasteel geplant blijven.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 15 *Januarij*.

NEDERLAND. Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.		$63\frac{1}{2}$.
Dito Dito	» 3	»	$75\frac{9}{16}$.
Dito Dito	» 4	»	$94\frac{13}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	74.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$38\frac{1}{2}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$84\frac{13}{16}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$75\frac{3}{8}$.
SPANJE Onbep. St	» $1\frac{1}{4}$	»	$23\frac{3}{8}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$37\frac{1}{8}$.
PORTUGAL	» 3	»	$44\frac{9}{16}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{8}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	103.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$84\frac{4}{8}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	84.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	—
Dito 6de serie	» 5	»	$96\frac{1}{16}$.

LONDEN, 15 *Januarij*. Consols $94\frac{1}{8}$.

PARIJS, 15 *Januarij*. Fransche 3 pCt. 68.10.

WEENEN, 15 *Januarij*. Metalliek 5 pCt. *f* $82\frac{1}{4}$. Nat. Leening *f* $84\frac{1}{4}$. Wissel op Londen *f* 10.18. Zilver *f* —.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 11 Jan., *Schil* Anna, Surin.; *Fokkema* Hoop, Lond.; — *Haagsma* Dectrina et Amicitia, *Hoekstra* Palembang en *Fulbrun* Saroeang, Bat.; — 13 *Munneke* March. Gezina, Dantz.
HELVOET 12 Jan., *Visser* Johannes Arinus, Lissab.
BROUWERSHAVEN 11 Jan., *Koekeles* de Zwerver en 12 *v. Marion* ...ia Diederika, v. Bat. n. Rott.
VLISSINGEN 10 Jan., *Harms* Jeanette Marie, Hyères; *Harkema* ...rius Lodewijk, Riga; — 11 *Ouwehand* Luctor et Emergo, Rang.
BAHIA 4 Dec., *Schaaf* Zephir, Rott.
TRIEST 11 Jan., *Teensma* Cornelia & Geertruida, Amst.; alles wel aan boord.
LIVORNO 27 Dec., *Bontekoe* Zeemeeuw, Lond.
BIJ DUNGENESS ...., *Harten* Australië en *Kleyn* Akyab, v. Bat. n. Rott., ... Mauritius; *Wekenborg J.z.* Anna Margar., v. Marseille n. Rott., met loodsen aan boord.
... WIGHT 7 Jan., *Bouwer* Jonkvr. Geertrui, n. Bahia en *de Lang* ...na Christ., n. Surin., v. Amst.
HARWICH 9 Jan., *Bottje* Gesina Alida, v. Ipswich n. Bayonne.
STAVANGER 19 Dec., *Hansen* Harmeriën, Torravecchia.
CUXHAVEN 12 Jan., *v. d. Kolf* Julia, Caldera.

Vertrokken.

TEXEL 11 Jan., *Zuurdeeg* Metalen Kruis, Bat.; *Schotema* Castor & ..., Genua.
HELVOET 12 Jan., *Bauditz* Maria Elizab. Margar., Bat., via ...ershaven.
SYDNEY 12 Oct., *Rabe* William Oswald, Hong-Kong.
RIO DE JANEIRO 21 Nov., *Dievoort* Hortense, Antw.
BAHIA 6 Dec., *Schaafsma* Antje, Amst.
CONSTANTINOPEL 22 Dec., *Bouwer* Bernardine, Dordr.; *Stoor-* ... Betsy, Queenstown.
BORDEAUX 10 Jan., *Patje* Annegiena, Rott.
PENZANCE 7 Jan., *Schippers* Sirene, Livorno.
HULL 9 Jan., *Sikkens* Jacqueline & Elise, Amst.

In lading.

LIVERPOOL 8 Jan., *Zegelker* Harmonie, Triëst; — 9 *van Calkar* ...na Christina, Bat.

Zeilklaar.

CONSTANTINOPEL 17 Dec., *Dekker* Henriëtta Louisa, v. Galatz n. Nederland.
NEWCASTLE 9 Jan., *Corporaal* Vr. Martha, Lissabon.

Volgens brief van Zoutkamp van den 10den Jan., zijn de schepen ...bus Begeman, kapit. *Reijer*, n. Sunderland, en Gesina, kapit. *v. ...ier*, n. Yarmouth, door ijsgang van Oostmahorn terug en met assistentie in de haven gekomen; zoo mede de vroeger gemelde schepen ...ipskerk, kapit. *Zomerdijk*, n. Gloucester; Jan Jacob, kapit. *Schaap*, ...ge Gerrit, kapit. *Hazewinkel*, Vrouw Alida, kapit. *v. d. Warf*, ...istina Wobbegina, kapit. *v. d. Werp*, alle 4 naar Londen; Imke ...sien, kapit. *Puister*, n. Ipswich; Diewerdina, kapit. *Westenberg*, ... Zwaantina, kapit. *Bakker*, beide op avontuur. — De schepen ...mmechien Vroom, kapit. *Kistenkas*, n. Hull; Juffer Grietje, kapit. ...*chena*, n. Yarmouth, en Marchiena Rosetta, kapit. *Koning*, naar Sunderland, zijn onder Oostmahorn in het ijs bezet.

AMSTERDAM, 12 Jan. Het schip Gesina, kapit. *van Sluis*, van Windau n. Schiedam, is, volgens brief van Zierikzee van den 10 dezer, daar lek, met overgeworpen lading en meer andere schade, binnengeloopen; moet lossen.

— Het schip Johanna Margaretha, kapit. *Hüberth*, van Riga naar Antwerpen, is den 9 dezer bij Kamperduin gestrand, doch het volk gered.

SIMONS-BAAY, 6 Nov. Het schip Mercator, kapit. *v. d. Valk Jr.*, van Batavia naar Schiedam, is alhier lek binnengeloopen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

8 Jan. *Kolkman*, Geertr. Margr., v. Riga n. Oporto, m. ijzer.
Reikamp, Iduna, v. Riga n. Antw., m. lijnzaad.
De wind was den 8sten Z.O., Z.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 9den tot en met den 15den Januarij 1857 zijn te *Groningen* geboren 17 zoons en 12 dochters; gehuwd 1 paar; overleden 6 ouden en 6 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 12 *Jan.* Onze binnenlandsche aanvoer was van weinige beteekenis, zoodat van de meeste artikelen weinig of niets te vermelden valt; overige graansoorten mede met kleinen handel, als volgt: Tarwe: 160, 161/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 380, *f* 390; 160/2 ℔ Petersburger Kubanka *f* 385. — Boekweit op 140/2 ℔ Holsteinsche *f* 220. — Koolzaad: Fransch 81 p. vl.

AMSTERDAM, 12 *Jan.* Alle Granen en Koolzaad zonder handel. Raapolie op 6/w *f* $53\frac{3}{4}$; vlieg. *f* 52; op Mei *f* $49\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$; op het Najaar *f* 46. Lijnolie op 6/w. *f* $40\frac{3}{4}$; vlieg. *f* 40; op het Voorjaar *f* 40; op het Najaar *f* $40\frac{3}{4}$ a *f* $41\frac{1}{4}$.

LONDEN, 12 *Jan.* Beste Gerst was iets hooger; overige graansoorten onveranderd.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 12 *Jan.* De prijs der Boter was heden als volgt: Vriesche *f* 51 a *f* 53; Kamper *f* 50 a *f* 52; Deventer *f* 44 a *f* 48; Zwolsche *f* 47 a *f* 50.

LONDEN, 9 *Jan.* Van Boter werden aangevoerd: van Harlingen 4075 v., Havre 105, Ostende 1725, Antwerpen 228, Rotterdam 2463, Hamburg 142. Vreemde Boter was heden goed gevraagd en prijzen hooger, beste Friesche 116 a 118 sh., surplus 106 a 110 sh., 2de soort 86 a 90 sh., beste Hollands. 106 a 114 sh., Bosscher 92 a 98 sh., Groninger 94 sh., Holst. en Kiel 118 a 126 sh.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 14 *Januarij.*

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{7}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{13}{16}$. — BELGIE, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{2}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{1}{8}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $37\frac{3}{8}$; Dito, Buitenl. £ 85, 3 pCt. $40\frac{1}{2}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{11}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{3}{4}$; Dito te Londen, $4\frac{1}{2}$ pCt. 94; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 96. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $74\frac{3}{16}$; Dito Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{3}{8}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 85; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $75\frac{9}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. $20\frac{7}{8}$. — De beurs was nagenoeg onveranderd.

ADVERTENTIEN.

*** Het BESTUUR der **MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW** in de Provincie *GRONINGEN* brengt bij deze ter kennis van de **Landbouwers** in dit Gewest, dat zij bereid is de VERZENDING te **bevorderen** van **GRANEN** en **ZADEN** naar de TENTOONSTELLING, in dit jaar te ***Parijs*** te houden.

Zij zal te dien einde voor hare rekening nemen de kosten van vervoer van een Halfmud van ieder Graansoort, Peulgewas of Oliezaad en derzelver Verscheidenheden.

En opdat zooveel mogelijk het uitstekendste van onze Landbouw-Voortbrengselen onder de aandacht van vreemden worde gebragt, worden bij deze de Landbouwers uitgenoodigd, om **voor Dingsdag den 10den Maart** van hunne BESTE PRODUCTEN, te zenden, zuiver, schoon, zwaar op 't gewigt en fraai van kleur en stuk, *franko* ten huize van den Logementhouder PLAAT, te *Groningen*.

Uit het alsdan daar aanwezige zal door eene Commissie uit het Hoofd-Bestuur met eenige Deskundigen het beste Halfmud van ieder soort en verscheidenheid worden genomen, om voor rekening van de Maatschappij te worden vervoerd.

Al hetgeen niet voor de Tentoonstelling te *Parijs* wordt aangenomen, zal aan het adres van den Inzender worden teruggezonden.

Art. 19 van het Programma van die Tentoonstelling luidt als volgt:

Gouden, Zilveren en Bronzen Medailles worden toegekend aan de Inzenders van Landbouw-Voortbrengselen, waarvan de deugdelijkheid bewezen is; —

De Inzenders, wier Granen of Zaden bekroond zijn, moeten daarvan een gedeelte afstaan, ter beschikking van het Bestuur.

Art. 20. Groote Gouden Medailles kunnen worden toegewezen door de Commissie van Beoordeeling aan ieder Inzender van een zeer merkwaardig Voortbrengsel of van eene volledige Verzameling bijzondere Voortbrengselen.

VEENDAM, 12 Januarij 1857.

Namens het Bestuur voornoemd:
M. VAN DER TUUK,
Secretaris.

VOCAAL- EN INSTRUMENTAAL
CONCERT
TE GEVEN DOOR
OTTO VON KÖNINGSLÖW
EN
MAURICE HAGEMAN,
op VRIJDAG den 23sten Januarij, in de Concertzaal alhier.

KAARTJES zijn van **heden** af te bekomen aan het CONCERTHUIS, tegen *f* 1.

ENTRÉE op den dag van het **CONCERT** *f* 1,40. Er zullen geene Lijsten voor dit CONCERT circuleren.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER G. H. OORTWIJN, geliefde Echtgenoot van

Mr. H. PICCARDT.

GRONINGEN, 13 Januarij 1857.

*** Bevallen van twee DOCHTERS GEESJE BOOMGAARD, Echtgenoot van

H. B. HEIKENS.

GRONINGEN, 13 Januarij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER G. VASTER, Echtgenoot van

A. PIETERS.

HAREN, 13 Januarij 1857.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 64 jaren, de Heer MAXIMILIAAN PHILIP WENNIGER, *Notaris*, residerende te *Loppersum*, en *Plaatsvervanger Kantonregter* te *Appingedam*.

Plotseling en gevoelig trof ons deze slag. Eene hevige ziekte van slechts drie dagen maakte een einde aan zijn nuttig en voor mij en mijne Kinderen zoo dierbaar leven.

LOPPERSUM, 7 Januarij 1857.

B. W. SMITH,
Wedw. M. P. WENNIGER.

*** Na eene ongesteldheid van ruim veertien dagen, ontsliep heden mijne geliefde Echtgenoot GEESJE TIJL, in den ouderdom van ruim 38 jaren.

Achttien jaren met haar door het huwelijk verbonden, betreur ik met mijn eenigst Zoontje, hare Moeder en verdere Betrekkingen, in de overledene eene dierbare Gade, zorgvolle Moeder en geliefde Bloedverwant.

AKKRUM, 12 Januarij 1857.

W. H. IDZERDA.

*** Heden ontvingen wij het voor ons Ouderhart, zijne Broeders en Zusters zoo droevige berigt van het overlijden, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, van onzen geliefden Zoon en Broeder, den Heer JULLO B. BENNEMA, te *Amsterdam*, in den bloeijenden leeftijd van ruim 44 jaren; nalatende deszelfs bedrukte Weduwe en twee Kindertjes, welke laatsten het besef van hun droevig verlies nog niet bezitten. Diep bedroefd, geven wij langs dezen weg hiervan kennis aan onze en des Ontslapen Vrienden, en houden ons overtuigd in de deelneming van droefheid van hen, die hem in zijn deugdzaam leven en wandel van nabij hebben gekend.

OUDE PEKELA, 12 Januarij 1857.

B. J. BENNEMA en P. J. LESTERHUIS.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, tot onze innige droefheid, ons geliefd jongste Zoontje, HILLENIUS DETHMER, in den ouderdom van ruim acht maanden.

OOSTWOLD, 14 Januarij 1857.

W. SIJPKENS.
F. DETHMERS.

Eenige kennisgeving.

*** Door **A. TER GUNNE**, te *Deventer*, is uitgegeven en alom verzonden:

VOLKSBOEK.

Verzameling van Raadgevingen en Voorschriften uit den nieuweren tijd, ten dienste van Stad en Land. Vrij naar het Hoogduitsch door ***G. J. JACOBSON, Abz.*** Met een Voorwoord van ***Dr. L. MULDER***, Hoogleeraar te *Deventer*; à *f* 2,10.

Na de gunstige beoordeelingen, die dit Werk reeds in onderscheidene Tijdschriften en Dagbladen is ten deel gevallen, achten wij alle aanbeveling van onze zijde overbodig. Men zie o. a. *de Tijd*, *Boekzaal*, *Zondagsblad*, *Amst. Cour.*, *N. Rotterd. Cour.*, enz. enz.

ALGEMEENE VERGADERING
VAN DEELNEMERS

in de **MAATSCHAPPIJ** tot **onderlinge Verwaarborging van Zeeschepen**, gevestigd te *Groningen*, op WOENSDAG den 21sten Januarij 1857, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van Mej. de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt.

WERKZAAMHEDEN:

a. JAARLIJKSCH VERSLAG.
b. VERKIEZING van eene COMMISSIE tot het INNEMEN der REKENING.
c. VERKIEZING voor de AFTREDENDE LEDEN van de DIRECTIE, enz. enz.

Namens het Bestuur:
J. H. WIJNNE, *Directeur.*

Op Heden, den 16den Januarij

1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, te *Groningen*, de **PUBLIEKE VERKOOPING** van

EIGENDOMMEN,

breeder gespecificeerd in de *GRON. COURANT* van den 25sten December en 9den Januarij l.l., ten overstaan van den Notaris

Mr. J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 21sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, met meerdere GOEDEREN publiek worden verkocht:

Eene zeer nette en nieuws vertimmerde BEHUIZING met OPEN PLAATS, BLEEKVELD

en TUINTJE er achter, get. I 50, zijnde eene beklante ***BROODBAKKERIJ***, voorzien van ruime KORENZOLDERS, staande en gelegen op vrij eigen grond, Zuidzijde in de Visscherstraat te *Groningen*, wordende door H. W. SCHELTENS en Mejufvrouw in eigendom bewoond; — en

Eene WOONKAMER, get. T 215, staande op den Wal bij de Kranepoort te *Groningen*.

Om te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 26sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene BOERENPLAATS, bestaande in eene ruime BEHUIZING en SCHUUR, *DEIKUM* genoemd, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 14 B., 15 R., 30 E. kostelijk GROEN- en BOUWLAND, gelegen te *Pieterburen*, zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 150—00.

II. De EIGENDOM van I.

III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 85 R., 60 E. LAND, mede aldaar gelegen, doende jaarlijks op Midw. aan de Kosterij te *Pieterburen* t t vaste huur *f* 30—00.

IV. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 4 B., 87 R., 50 E. LAND, mede aldaar gelegen, aan Wierhuisterweg, zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 50—00.

V. De EIGENDOM van IV.

VI. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 B., 99 R., 50 E. LAND, mede aldaar gelegen, zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 40—00.

VII. De EIGENDOM van VI.

VIII. De VOLLE EIGENDOM van ongeveer 25 B. LAND, het *DOBSTUK*, den DIJK en uitmuntenden KWELDER met AANWAS, mede aldaar gelegen.

Om te aanvaarden: de Behuizing op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1857, met de ingezaaide Wintervruchten.

Informatiën zijn mede te bekomen bij J. A. CROL, te *Pieterburen*.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 27sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter Verkoop worden aangeboden:

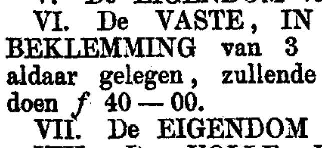

I. Eene nette en ruime KOOPMANS BEHUIZING, thans ingerigt voor eene ***SLAGTERIJ***, staande Zuidzijde aan de Noorderhaven te *Groningen*, get. I 226, door J. BRINKMAN in huur bewoond.

II. Eene nette BEHUIZING met grooten MOESTUIN daarachter, en afzonderlijk verhuurd wordende WOONKAMER, staande buiten de Boteringepoort te *Groningen*, get. V 9 en 9*a*, door J. B. BARTELDS in eigendom bewoond.

III. Eene BEHUIZING met ACHTERHUIS en OPEN PLAATSJE er achter, staande Zuidzijde in het Appelstraatje te *Groningen*, lett. M, no. 123, door J. BIERLING in eigendom bewoond, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 2—15.

IV. Eene WOONKAMER, staande naast de voorgaande, get. M 123*a*, door de Wedw. GOLBACH in huur bewoond.

V. Eene VOOR- en ACHTERKAMER met TUINTJE er achter, staande Zuidzijde in het Appelstraatje te *Groningen*, get. L 273.

VI. Drie WOONKAMERS onder één Dak, met ruime ZOLDERS, en grooten TUIN er achter, staande Zuidzijde in het Appelstraatje te *Groningen*, get. L 276^2, 276^3 en 276^4, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 6—00.

VII. Twee WOONKAMERS, staande Noordzijde in eene Steeg in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, get. N 109^2 en 109^3.

VIII. Eene WONING met ACHTERHUIS en BLEEKVELD, staande in den Hanebijtersgang te *Groningen*, get. S 202.

IX. Eene DITO, staande naast de voorgaande, get. S 203.

X. Eene WOONKAMER, staande Zuidzijde op de Nieuwstad, in een Gangje, te *Groningen*, get. T 148^c, door VEENHOF in huur bewoond.

XI. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Akerk te *Groningen*, no. 441.

XII. Eene DITO, mede in de Akerk te *Groningen*, no. 452.

XIII. De GRONDPACHT van eene BEHUIZING in de Pelsterstraat te *Groningen*, toebehoorende aan H. H. SPRIK, groot *f* 11—25, verschijnende jaarlijks op den 1sten Mei.

Alles te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op MAANDAG den 19den Januarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huize van JAN KNOOP PATHUIS, te *Onderdendam*, publiek, bij Strijkgeld verkoopen:

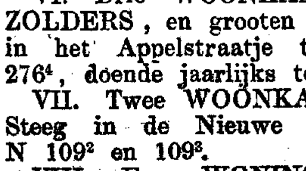

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, no. 95, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 22 B., 50 R. uitmuntende, zoo GROEN- als BOUWLANDEN, doende jaarlijks op Midw. *f* 77—50 tot vaste huur; staande en gelegen aan de Scheeftil en den Provincialen Grindweg nabij *Onderdendam*, onder de Gemeente *Kantens*, dusverre in losse huur bewoond en gebruikt door PIETER J. SINNING, toebehoorende aan de Wed. P. H. TILMA. Een gedeelte der Kooppenningen kan naar billijke renten over het verkochte beleend blijven. Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

... arrest van het hof in Gelderland

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 22sten Januarij 1857, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Bedum*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

Eene weldoortimmerde, ruime **BEHUIZING**, no. 84, met twee WOONKAMERS, PUT, en STALLING voor 4 Koeijen en 2 Paarden, zeer gelegen staande aan het Trekdiep in het Dorp *Bedum*; waarin sinds jaren een ***WINKEL*** en ***HERBERG*** is uitgeoefend; met den GROND en HEEMSTEDE; alles vrij en eigen, toebehoorende aan en bewoond door WILLEM W. MOORLAG en Vrouw.

Waarover een gedeelte der Koopgenningen naar 4½pCt. kan beleend blijven.

Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mrs. **A. J. VAN ROIJEN** en **P. BRONGERS**, Notarissen in het Kanton *Onderdendam*, zullen, op DONDERDAG den 29sten Januarij 1857, des voormiddags precies te elf uur, ten Huize van de Wedw. MARRINGA, te *Wehe*, publiek, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, ***CASTOR*** genoemd, bestaande in eene zeer ruime BOEREN BEHUIZING en bijzonder groote SCHUUR en verder GETIMMERTE, met de BEKLEMMING van 23 B., 4 R. uitmuntend GROEN- en BOUWLAND, doende 's jaars op Midw. tot vaste huur *f* 138—00. II. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 37 B., 48 R., 40 E. uitmuntend BINNEN- en UITERDIJKS LAND, doende 's jaars op Midw. *f* 247—80, alles staande en gelegen onder *Zuurdijk*, Gemeente *Leens*; toebehoorende aan- en wordende bewoond door de Kinderen en Erfgenamen van wijlen FREERK JANS HEKMA en ANJE GERRITS ALLERSHOFF, in leven Eh.

Informatiën te bekomen, Stukken en Voorwaarden zijn in te zien ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

VERHURING

bij besloten Briefjes, voor den tijd van vier achtereenvolgende jaren,

van eene kapitale BOERENPLAATS, bestaande in eene BEHUIZING, no. 51, met SCHUUR, STOOKHUT, ERF, HOF, TUIN en best GROEN- en BOUWLAND, te zamen groot 40 Bunders, 86 Roeden en 30 Ellen, staande en gelegen op *Balmahuizen*, onder *Niehove*, toebehoorende aan den Heer H. K. GAAIKEMA, Landbouwer op de *Waarden*.

De Briefjes moeten vóór of op den 29sten Januarij 1857 worden ingezonden ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris te *Grijpskerk*, waar de Voorwaarden van Verhuring van af den 19den dier maand ter lezing liggen.

Mr. M. DE MUINCK.

BAKKERIJ te *Kollum.*

De Notaris **ANDREÆ**, te *Kollum*, zal, op MAANDAG den 19den Januarij 1857, 's avonds te 5 uur, bij WESTRA, in de *Roskam*, te *Kollum*, veilen en provisioneel verkoopen,

voor Jacob M. Juursma:

I. Eene **HUIZING** en **BAKKERIJ**, geq. Wijk B no. 13, met BERGHOK, ERVE en GROND, staande op den besten stand aan de Voorstraat te *Kollum*, Kad. gem. *Kollum*, Sectie D no. 363, groot 2 Roeden, 60 Ellen, door den Eigenaar wordende bewoond; te aanvaarden den 12den Mei 1857. — Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

II. 1 Bunder, 24 Roeden BOUWLAND, gelegen in het Oost van *Kollum*, D no. 445, bij W. J. HOEKSTRA in gebruik geweest; Petri 1857 te aanvaarden.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen J. H. WOLTHOORN en Vrouw, op DINGSDAG den 20sten Januarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein J. WESTER, te *Finsterwold*, in openlijke Veiling te verkoopen:

Eene BEHUIZING, ERF en TUIN, staande en gelegen nabij de Kerk te *Finsterwold*, tot velerhande Affaires geschikt.

De Verkoopcondītiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van A. F. STEENHUIS en Vrouw MARIA UDES BOLT, op DONDERDAG den 22sten Januarij 1857, des voormiddags te elf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Bierum*, publiek verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en VRIESCHE SCHUUR, met het REGT DER BEKLEMMING van 21 B., 6 R., 68 Ellen best BOUW- en GROENLAND, doende des jaars tot huur *f* 200—00 en ½ Ton BOTER, staande en gelegen te *Bierum*.

Mr. A. MUNTINGHE CLEVERINGA.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van J. HEERDT, Kastelein te *Leek*, en Vrouw, op ZATURDAG den 24sten Januarij 1857, des namiddags te 5 uur, ten hunnen Huize te *Leek*, publiek te verkoopen:

Hun van ouds beroemd

LOGEMENT,

staande te *Leek*, bij de Klapbrug, aan de Hoofdvaart en de Straat, bestaande in eene **BEHUIZING**, waarin 4 groote BOVEN- en BENEDENKAMERS, ruim VOORHUIS, KEUKEN, 2 KELDERS, LOODS, PUT, SCHUUR met STALLEN voor Paarden en Horenvee, waarbij fraaije TUIN, te zamen groot 7 R., 70 E., doende jaarlijks op Mei tot grondpacht *f* 6—75, en alwaar sedert jaren het Bestuur der Gemeente zitting houdt.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 26sten Januarij 1857, des namiddags te 2 uur, ten Huize van A. W. ZWANEVELD, Kastelein te *Kolham*, ten verzoeke van de Weduwe en Kinderen van wijlen FOKKE JANNES HAMMINGA, publiek te veilen en te verkoopen, **na bekomene regtsautorisatie:**

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, get. lett. E. no. 73, met 6 B., 52 R., 50 El. eigen BOUW- en GROENLAND, gelegen te *Kolham*, voor en achter de Behuizing.

II. 7 B., 30 R. eigen LAND en HEIDEVELD, mede aldaar, over den Weg.

III. 15 B., 56 R., 40 E. LAND en HEIDEVELD, mede aldaar.

IV. 6 B., 89 R., 90 E. HOOILAND, gelegen te *Harkstede*, in 2 Perceelen.

V. ½ in 2 B. HOOILAND, gelegen op de *Kropswoldermade.*

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op MAANDAG den 26sten Januarij 1857, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein K. A. DIJK, te *Niezijl*, ten verzoeke van de Erven van HILBARTUS R. DIJKHUIS en Vrouw aldaar, publiek ter verkoop presenteren:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, met het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van de daarbij behoorende uitmuntende LANDERIJEN, groot te zamen ongeveer 17½ Bunder, doende 's jaars op Midwinter tot vaste huur *f* 190—00, staande en gelegen onmiddellijk aan het Dorp *Niezijl*.

II. Het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 1 Bund. LAND, gelegen aan de Trekvaart onder *Noordhorn*, zullende 's jaars op Midw. tot vaste huur doen de som van *f* 8—00.

III. Het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer ½ Bunder LAND, gelegen ten Noorden van de Trekvaart onder *Noordhorn*, zullende 's jaars op Midw. tot vaste huur doen *f* 4—00.

IV. Den EIGENDOM van perceel II.

V. Den EIGENDOM van perceel III.

VI. Eene nette, welonderhoudene BEHUIZING, no. 40, waarin sedert jaren met succes eene ***WINKELAFFAIRE*** en ***HERBERG*** is uitgeoefend, met derzelver ERF, groot te zamen 3 Roed., 43 El., staande en gelegen aan de Straat te *Niezijl*, doende 's jaars tot grondpacht *f* 4—00.

VII. Eene BEHUIZING, no. 33, met derzelver ERF, staande en gelegen aan de Straat te *Niezijl*, doende 's jaars tot grondpacht *f* 1—57½.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Notaris.*

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op DONDERDAG den 29sten Januarij, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein A. DIJK, te *Visvliet*, ten verzoeke van B. J. DIJKSTRA, aldaar, publiek verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, zijnde eene neringrijke ***BAKKERIJ***, met derzelver ERF en BOOMGAARD, groot 6 Roeden, 20 Ellen, staande en gelegen aan de Straat te *Visvliet*, grondpacht te zamen *f* 4—27½.

II. Het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 74 Roeden, 15 Ellen uitmuntend GROENLAND, gelegen te *Visvliet*, zullende op Midw. tot vaste huur doen *f* 10—00.

III. Het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 74 Roeden, 15 Ellen uitmuntend GROENLAND, gelegen als voren, zullende op Midw. tot vaste huur doen *f* 10—00.

IV. Den EIGENDOM van Perceel II.

V. Den EIGENDOM van Perceel III.

Zijnde Perceelen 2 en 3 uitnemend geschikt tot het oprigten van eene FABRIJK of MOLEN, wegens hunne gunstige ligging aan het Vaarwater en den Straatweg.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Notaris.*

*** Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op DINGSDAG den 27sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, in het Logement van de Weduwe VOS, te *Delfzijl*, publiek verkoopen:

Het in den jare 1853 nieuw uitgehaald en wel onderhouden NEDERLANDSCH

SCHOONERKOFSCHIP

Annechiena,

met deszelfs **COMPLETEN INVENTARIS**, groot 97 Tonnen, gevoerd door den Kapitein J. A. DONGA en thans liggende te *Bremerhaven*, staande in *VERITAS* 3/3 G. 1.1.

De INVENTARIS zal in tijds op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**, bij den Eigenaar A. J. DONGA, te *Farmsum*.

*** Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op DINGSDAG den 3den Februarij 1857, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein P. H. KEIJER, te *Heveskes*, publiek verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 41 B., 92 R., 70 E. LAND, alles staande en gelegen op den *Overtogt* onder *Heveskes* en *Wagenborgen*, doende jaarlijks in genere tot vaste huur *f* 285—00 en voor de uit- en overvaart *f* 1—00, telkens op Martini verschijnende.

II. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 B., 64 R., 50 E. LAND, gelegen onder *Wagenborgen*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 12—00.

Alles in eigendom toebehoorende aan BOUWE ROTGERS MULDER, thans Echtgenoot van GERBRAND BARTELDS STAAL, en hare Kinderen.

Groote Verkooping

VAN STAMHOUT,

te *Paterswolde*.

Mr. **C. E. KNIPHORST**, Notaris te *Zuidlaren*, gedenkt, op WOENSDAG den 4den Februarij en, zoo noodig, den volgenden dag, telkens des morgens precies te 10 uur te beginnen, ten verzoeke van den Heer D. HESSELINK, A.z., op de Plaats *Noordwijk*, te *Paterswolde*, op gewone Boeldags-Conditiën te verkoopen:

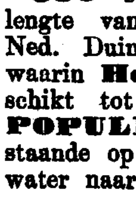

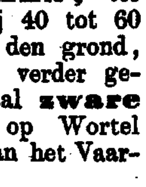

Ongeveer **600** stuks, meest **extra zware en lange EIKENBOOMEN**, uitnemend geschikt voor Scheepsbouw en Timmerwerk.

300 stuks **gladde BEUKENSTAMMEN**, ter lengte van 15 tot 20 Ned. Ellen Stam, bij 40 tot 60 Ned. Duimen diameter, gemeten één El boven den grond, waarin **Heijen**, enz. voor Oliemolens en verder geschikt tot alle Werk; — voorts een aantal **zware POPULIEREN en DENNEN**; alles op Wortel staande op de Plaats *Noordwijk*, onmiddellijk aan het Vaarwater naar en nabij *Groningen*.

Mr. C. E. KNIPHORST, *Notaris.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Het **HUIS *RUSTLUST*** en **AANHOORIGHEDEN** met of zonder **LANDERIJEN** staande en gelegen onder *Wester-broek*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **PELMOLEN**, voorzien van ROGGE- en WEIT-STEENEN. Te bevragen bij den Eigenaar

J. COST, *Noorderhoogebrug.*

TE HUUR,

tegen den 1sten Mei e.k.: ee[n] ruime **HEEREN BEHUIZING**, get. H. 113, Noordzijd[e] in de Brugstraat, thans door de[n] Heer Mr. H. PICCARDT bewoond; te bevragen bij

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

TE HUUR

aan de Groote Markt: Eene GEMEU[BELEERDE] BELEERDE BENEDEN-VOOR- [en] SLAAPKAMER. Adres BUREAU dezer COURAN[T].

OM GELD TE BEKOMEN!

Dagelijksche Verkoop van eene **groote parti[j]**

Gasornamenten, Porseleinen 'Branders', enz.,

waaronder **fraaije KROONEN** en **GANGLAN-TAARNS**, verre **beneden Inkoopsprijs**, b[ij]

J. BUTTINGER,

in de ***Heerestraat***. Rekommandeert zich vriendelijk en noodigt het geachte Publiek beleefdelijk uit, van de gelegenheid gebruik te maken.

Depot van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

NB. Door de **goedkoopere Theeprijzen** z[ijn] de **kwaliteiten** op nieuw aanmerkelijk **verbeterd.**

J. V. HUISINGA, Jr., Groote Markt te *Groning[en].*

Scheepswerk.

De STADS WERK-COMMISSIE te *Meppel* maakt kend, dat bij haar te bekomen is **GEPLUISD TOUW** voor **SCHEEPSWERK.**

Door aankoop van best TOUW, meest afkomstig Landsschepen, is haar **WERK** lang en van eene uitm[un]tende kwaliteit.

Adres bij den President L. HOUWINK.

Op eene STEENFABRIJK wordt verlang[d] een **solied en geoefend BOEKHOUDER**, van goede getuigenis[sen], relatiën voorzien, tevens voor **Land[e]lijk Beheer** berekend. — Adres aan het BUREA[U] DEZ[ER] COURANT, met *franko* Brieven, gemerkt **L.**

In den ***TABAKS- en KRUIDENIERSWINKEL*** van F. KAME-LING, H.zn., wordt een **EERSTE BEDIENDE** gevraagd, liefst dadeli[jk].

GRONINGEN, 13 Januarij 1857.

TE LANDE WORDT GEVRAAGD,

tot **HUISHOUDELIJK BESTIER**: eene fatsoenlijke, het platteland afkomstige **WEDUWE** of **KEUKENMEID**, ongeveer 40 jaren, voorzien van goede getuigschriften, goed kan **koken** en **huiswerk** verrigten. Adres *franko Brieven* of in Persoon, bij **J. HUIZINGA VAN DER WOUDE**, Kattendiep, D 54, te *Groningen*.

Aan de Heeren DU BARRY & C[o]

Ik reken mij aan u verpligt voor mi[jne] genezing en bied u het bijgaande Att[est] aan uit dankbaarheid en omdat ik gel[oof] daardoor het algemeen welzijn te hel[pen] bevorderen.

Ik leed sedert lang en hevig aan chronisch rheumatism[us] waaruit na verloop van tijd andere ziekten, voornamelijk v[er]slagen gemis van nachtrust en gebrekkige spijsvertering o[nt]stonden. Ik kwijnde weg, de dood dreigde al van zeer na[bij] toen gelukkig de Voorzienigheid mij het geloof in uwe **R[e]valenta** schonk; ik las eenige Attesten, die den ste[m]der waarheid hadden en begon dadelijk het te gebruiken. [Het] had bij mij zulk een gelukkig effect, dat ik reeds in de ee[rste] dagen beterschap bespeurde, en nu ik het twee maanden [heb] gebruikt heb, ben ik zoo wel als ik ooit geweest ben, [ver]draag een stevig maal en een goed glas wijn en bier, wat [ik] in de laatste vier jaren niet heb mogen gebruiken zo[nder] oogenblikkelijk daarvoor door krampjpijnen en brakingen [ge]straft te worden.

Bij gelegenheid mijner beterschap hoorde ik van alle zijd[en] goeds van uwe **Revalenta** vertellen en heb velen lee[ren] kennen die er ook door genezen zijn.

SHREWSBURY, *Shropshire*, 22 Dec. 1856.

JAMES CHAPMAN.

DU BARRY'S REVALENTA werkt zoo guns[tig] op den gezondheidstoestand van den gebruiker, dat ze [alle] kwalen die men denkt met de spijsvertering in geen verb[and] te staan, als: jicht, hoofdpijn, zwaarmoedigheid, duizel[ig]heid, verlies van geheugen, ligthoofdigheid en soortgeli[jke] gewaarwordingen, zeer spoedig geneest; zij reinigt het blo[ed], waarop spoedig de genezing volgt.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.

Januarij 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.						
4	745,47	747,12	750,36	3,5	2,9	-1,3	0,98	0,95	0,96	Z.	N.O.t.O.	O.N.O.	betrokken.	betrokken.	betrokk[en].
5	756,79	759,54	760,74	-3,2	-3,2	-3,2	0,98	0,94	0,94	N.O.t.N.	N.O.t.N.	N.O.t.N.	sneeuw.	sneeuw.	„
6	768,04	769,21	770,81	-3,0	-2,4	-3,3	0,96	0,89	0,92	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.t.N.	bewolkt.	wein. bew.	helder.
7	773,14	772,15	772,71	-7,0	-7,5	-9,5	0,95	0,91	0,98	O.N.O.	O.N.O.	O.	helder.	helder.	„
8	771,51	771,22	771,49	-10,5	-8,0	-7,5	0,97			O.	O.t.Z.	O.Z.O.	„	betrokken.	betrokk[en].
9	769,22	767,69	764,07	-8,0	-5,2	-5,0			0,96	Z.	Z.	Z.	mistig.	„	„
10	754,02	751,40	748,46	-3,2	-1,4	-0,8	0,94	0,95	max.	„	„	„	betrokken.	„	regen.

Te *Groningen*, bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.**